

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 2.

15. februarja 1860.

IX. tečaj.

Druga postna nedelja.

(Svetilnica in vezi.)

„Judas, eden dvanajsterih je prišel, in z njim velika množica služabnikov z laternami in s kolmi, popadli so Jezusa in zvezali“; Jan. 18.

V v o d.

Skroz vrata Jeruzalemskega mesta gre strašna derhal proti oljski gori. Bakle in svetilnice razsvetlujejo temno noč; grozno je slišati, kako ropotajo meči, koli in sulice v ponočni tihoti. Katera derhal je to? Roparska derhal je Poncija Pilata, služabniki in hlapci farizejev in Jezusovih sovražnikov. Pred njimi stopa in jih vodi Judas Iškarijot, v njegovem sercu pa razsaja peklenski. Koga pa iščejo tako napravljeni in oborožani? Ali kterelega razbojnika, ali morivca, ki je že veliko ljudi umoril? ali kterelega puntarja in nepokojneža, ki vkljubuje njihovim postavam, ljudstvo draži in podpihuje? ali grejo morebiti loviti celo trumo hudih roparjev ali razbojnikov? Oj nikar! ne iščejo morivca ali razbojnika; tih imajo že v svoji sredi; oni iščejo Jezusa Kristusa, njega, ki je vsak dan v tempeljnu in v shodnicah med njimi sedel, jih učil, med njimi hodil. Jezusa, ki nobeni duši ni žalega storil, iščejo v ponočni temi, ker ta je ura in čas hudobije, kedar ima hudobija nar večjo oblast. Ob belem dnevu jih je bilo sram in strah kaj takega storiti. Temna noč, si mislijo, bo našo in vsako hudobijo pokrivala. Z meči in sulicami iščejo Jezusa, kralja miru! S kolmi in gorjačami iščejo nar pohlevnejšega, ja pohlevnost samo! Z bakljami in svetilnicami si svetijo in iščejo Jezusa, luč svetá! Judas Iškarijot, kateri je bil od Jezusa izvoljen in poklican, da bi oznanoval pravo luč svetá, je postal hlapec temote in peklenškega, sveti pred njimi in

napeljuje gerdo derhal. Judas! v hiši velikega duhovna, te že čaka 30 srebrnikov, tvoj kervavi denar; zaslužil si ga za svoje hudobno izdajstvo! S svojo svetilnico si ti svetil sovražnikom na oljsko goro v vert Getzemani, kjer tvoj učenik kleci in še za te moli; z eno svetilnico si jim kazal luč svetá, solnce gnade in resnice! Svetil si jim, da so ga popadli in zvezali. Pri tem hočemo danes postati in premišljevati:

1. Kaj nas uči Judaževa svetilnica, in
2. Kaj nas učijo vervi, s katerimi so Jezusa zvezali. — Pripravite se!

Razlaga.

1. Še ni davno, kar se je veliko govorilo od neke nove vere. Neki človek, kteremu je bila neumnost mati, in ktereга je prevzetnost odredila, se je bahal in pridigal po oštarijah to peklensko zmišljenje, to zlodjevo vero. Se vé, da so priletele vse tiste ptice, kterim je dobrega zernja obetal in jih s prilizljivim petjem vabil. Da je ravno to basanje bilo tako neumno in nespametno, vendar se je jih še našlo tako zaverženih ljudi, po imenu še kristjani, kateri so ga veseli poslušali in mu verovali, kakor preroku. Se vé, da le samo takšni, v kterih je luč keršanske vere, le slabo berlela, kakor stenj ali nitnik pogašene sveče, ali kterim je že popolnoma vgašala. Že prej slabe vere, jim je potem sveta vera popolnoma vgasnila. Že je šla ta od hudiča izmišljena vera, kamor gre vse človeško gnanje in početje, ktero ni od Boga, in začetnik ali oznanovavec te vere, pravi peklenški najemnik, že sedi, kjer je že davno zaslužil sedeti; ali ljuljka, ktero je zasejal, še kjer bodi poganja, še kjer bodi se slišijo becede, ki so bile od njegovih pomagačev zasejane. Ali pa tudi veste, kako so se napravili, da so svoje malovredno seme ložej zapravili? Le to so zmirej vpili in vganjali: „Mi smo sami dovolj modri“, zmirej so vganjali in vpili, da hočejo ljudstvo podučiti in razsvetliti. Kteri se je dal s tim vpitjem omotiti, bilo je po njem, prišel je ob vero, ob sveto keršansko vero, luč nebeško. Prave, zveste, terdne kristjane, kterim ni sveta keršanska vera le samo na jeziku, temuč je tudi globoko v sercu zakoreninjena bila, so zasmehovali, ime-

novali so jih neumneže; sami sebe so pa radi klicali razsvetljene. Po vseh oštarijah, po mestih in tudi po deželi si slišal široke usta tih razsvitljencov. Ljubi poslušavci! kdo bi se ne spomnil, kedar na nje pomislimo, Judasa in Judaževe svetilnice? Z laterno je svetil Judas Jezusovim sovražnikom, z laterno jim ga je pokazal in Jezusa izdal. Prav z Judaževo roparsko svetilnico so ti goljufni razsvetljenci razsvetljevali ljudi, so izdajali Jezusa, in Jezusovo sv. vero so zapeljanim siromakom tergali iz senc. O nesrečno razsvetljevanje! o strašna slepota! Kedar slepec slepca vodi, oba v jamo padeta, se je spolnilo in poterdilo mnogokrat. — Ja! pretečene leta so keršanski veri hude rane usekale, so po nekterih krajih keršansko vero celo celo oslabile. Bojo že spet zacelele in ti zapeljani bojo skerblijivi materi keršanski cerkvi spet v naročje prihiteli; ali vendar se solzi vsako keršansko sence, kedar vidi strašno sleparenje in slepoto. O nesrečna Judaževa svetilnica, koliko ljudi si ti že oslepila! Pa vendar kako bi mogla svetilnica zatemniti solučno svetlobo? Jezus luč svetá se je veliki petek zakril; ali nedeljo jutro se je svitlejši in častnejši kot juterno solnce prikazal. Ravno tako je s keršansko vero; naj sovražniki še toliko upijejo in si prizadevajo, jo zatreti, v kratkem se spet še svitlejše zasveti.

O nesrečna Judaževa svetilnica, tvoja luč strašno oslepi! Marsikteri keršanski mladenč, kateri še očenaša in vere ne zna pridno moliti, zapusti včasih zgoodej očetovsko hišo, gre enmalo po svetu, zajde v hudičevo šolo prevzetnosti in zapeljivosti. Trohico vere, katero je od doma prinesel, kmalo zgubi in serce in glava je kmalo polna plevela. Verne se spet domú, s svojo modrostjo se šopiri, svoj plevel hoče povsod raztrošati in vsakemu vsiliti. Zjutrej ali zvečer poklekni in roženkanc moliti, je tej prazni, napuhneni glavi preveč! Pridigo in keršanski nauk poslušati, si misli, drugim prepustim. Če ob nedeljah do cerkve pride in se enmalo zunaj poslanja, je s tim vsa njegova pobožnost opravljena. Ja, ti so razsvetljeni z Judaževo svetilnico, ktera le oslepi. Kako dolgo, mislite, da bo takšna svetilnica berlela? Le edina je luč, katera človeku razsvetljuje pot življenja; le kdor za to lučjo hodi,

mu tudi sveti v veselo večnost, — ta luč je Jezus Kristus, katerega so z bakljami in svetilnicami iskali; — ta luč je Jezusova sveta vera, ki je izročena sv. katoliški cerkvi: „Kdor za menoj hodi“, pravi Jezus Kristus, „ne hodi v temoti, ampak on ima luč življenja“. Kdor vam pa hoče drugo luč pokazati, kakor Jezusa, ta je Judas, ki vas hoče s svojo roparsko svetilnico zapeljati in ob vero pripraviti. Zatorej preišcite svoje serca in pregledjte jih, ali se v njih ne najde kateri Judas. Za božji del ne poslušajte teh razsvetljevalcev in zapeljivcev, ampak trdno se držite Jezusa; on je luč, ktera razsvetljuje temoto življenja.

Ko je Judež s kušljem Jezusa izdal, so ga prijeli in zvezali. Vezí, s katerimi je bil Jezus zvezan, hočemo pre-mišljevati.

2. Neki sloveč kralj je bil v vojski s pušico hudo ranjen. Viši vojaški poveljniki ga obdajo in ga prosijo, naj bi se dal zvezati, da bi ložej in brez nevarnosti iz rane potegnili pušico; naj se le gane, že bi njemu utegnili škodovati. Kralj pa jim odgovori: „Ne spodobi se, da bi bil kralj zvezan, kraljevska oblast mora biti vselej svobodna in neprisiljena“. Sedaj pa pogledjmo Jezusa na oljski gori. Uni kralj se ni dal nar imenitnišim za njim zvezati le za malo časa. Jezusa pa, ki je kralj vseh kraljev in gospod vseh gospodov, vidimo na oljski gori obdanega od našuntanih, podkupljenih hlapcev, z vezmi zvezanega. Jezusa, ki ima sam oblast vezati in odvezati, peljejo zvezanega, kakor razbojnika k velikim duhovnom in k Pilatu. Zakaj je prevzel te nesramne vezí? Zató ker se je z nami poprej zvezal z ljubeznijo. Iz ljubezni do nas je prevzel vso sramoto, se je dal zvezati sovražnikom s sramotnimi vezmi, da bi nas rešil veliko sramotljivih vezí, katere so nas vezale na pekel in greh. Ljubi keršanski poslušavci! kaj rečete k temu? Kralj, od katerega sem vam prej pravil, se ni dal zvezati samo toliko časa, da bi mu pušico iz rane potegnili. — Jezus je bil zvezan, od sovražnikov zavoljo naših grehov, mi pa kristjani od Jezusa rešeni in odvezani od nar sramotnejših vezí, se svojevojno in sami spet zvežemo z nar sramotljivejšimi vezmi greha in pekla. Sveti Anton pušcavnik je vidil v prikazni ves svet poln zank,

mrež in vezí. Kar je ta svetnik v prikazni vidil, ali ni ravno tako v resnici? Kamor pogledaš, vse polno mrež in zank, v ktere neskerbljive duše lahko zablodijo. Sam peklenški jih nastavlja in v peklu so natvezane. Vsaki človek se sam v nje podá, pa ne vidi, ne čuti, tudi ne verjame pred, da ni od njih krog in krog obvit. Pač se hoče potem znebiti tih sramotnih vezí in se jih rešiti, pa teško, teško se komu izide, s silo jih mora pretergati. Sedaj se kateri vjame in otveže v zanjke pregrešnosti. Enkoliko blesketeče rude, nekaj malovrednih cunj, nekatere sladke priliznjene besede oslepijo marsiktero, da zabrede v mrežo, ktero ima hudi zmirej razpeto, kakor pajek svojo pajčevino. Mreža se zategne in vjeta je za vselej. Pač se more spet vzdigniti in rešiti po zakramentu svete pokore, ali večidel pade spet nazaj in se zmiraj bolj ovija in zapleta. Glejte to so nar sramotnejše vezí, v ktere se nar več duš v mladosti veže, katere človeški rod dušijo in neumerjoče duše v pekel vlečejo. Ali gorje, gorje tistim, ki ti mreže in zanjke nastavljajo! kdor drugim zanjke stavlja, se bo v ravno tistih vjel. Spet drugi se zamota v zanjke lakomnosti, ktere krivičnika in lakomneža krog in krog zapredajo. Kteri hoče s krivičnim blagom obogateti, pade v zanjke hudičeve, uči sv. Duh. Vidite te so bile vezí, v ktere je bil Judež tako zamotan, da jih ni mogel rešiti. Te vezí so obvile Judaževo serce, so ga odtergale od Jezusa, te so ga obvijale, da se je obesil. O sramotne vezí, s kterimi se kristjani svojevoljno vežejo! Ali kakšne vezí še le čakajo nje tamkej v večnosti! O strašne vezí, ki jih bojo večno vezale, vezale v strašno terpljenje: „Zvezani na rokah in nogah“, govori Kristus, „bojo verženi v unajno temoto“.

S k l e p.

Oh preserčni poslušavci moji! rešimo se tih sramotnih vezí z resnično pokoro, z resničnim poboljšanjem; in obvijajmo in vežimo se rajši z vezmi, ktere se edino kristjanu spodobijo; in te tri vezí so: vera, upanje, ljubezen! — Ti o Jezus, ki si se dal zavolj nas vezati, da nas si rešil peklenških vezí, bodi hvaljen in češčen vekomaj; v tebe verujemo, — v tebe upamo, — tebe ljubimo! Amen.

Tretja postna nedelja.

(Petelin in bela obleka.)

„Resnično ti povem, pred da bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.“
Mark. 14, 30.

V v o d.

Že pozno v noči so v hiši velikega duhovna k sodbi zbrani starašini ljudstva in veliki duhovni. Hudobnost, serditost, sovražnost, prekanjenost in krivičnost med njimi v sodbi sedijo in sodijo. Kdo je človek, ki pred to sodbo stoji, zvezan in zavarovan, kakor nar grozovitnejši razbojnik? Ta pa, ki pred njimi stoji, ni le človek, ampak Bog in človek! Jezus, nar nedolžniši, kar jih je bilo pod solncom, je pred sodbo; On, ki je Sin živega Boga! in grešni ljudje, njegovi sovražniki, ga sodijo! Kaj je pa zadolžil, da so se sodniki tako hitro in tako pozno v noči blizo polnoči zbrali? Ničesar ni zadolžil, ničesar drugega kot samo to, da se je zameril tim ljudem, ker je odkril njihovo hinavščino, njih pravo živo podobo jim in ljudstvu očitno pokazal. Zategadelj ga tako sovražijo; zato so tako prihiteli, da bi vkončali njega, ki se njim je zameril. Pa vender ne najdejo krivice nad Pravičnim; ne vejo ga česa obdolžiti! Hitro si njihova hudobija drugo zvijačo izmisli; krive priče podkupijo in najemejo, da bi zoper Jezusa krivo pričale; ali njih lažnjivost se skoraj očitno pokaže. — To se godi v hiši velikega duhovna, poglejmo sedaj, kaj se ravno tedaj godi na dvoru. Znotraj pred serditimi sovražniki in sodniki stoji Jezus nedolžen in brez strahú. Zunej med služabniki pa stoji njegov učenec, Peter, ves plašen in bojezljiv; tisti učenec, ki se je malo pred nar terdnejšega in serčnejšega obračal, ki ni hotel verjeti, ko mu je Gospod rekel, da ga bo še to noč trikrat zatajil. Glejte, ravno sedaj je prišel čas, da se bo to dopolnilo! Dokler gospod in učenik v sramoti in terpljenju, pa vendar neprestrašen sovražnikom odgovarja, ga njegov učenec zataja; priseže, se zaroti, da tega človeka ne pozna! Pa komaj ga tretjokrat zataji, petelin drugokrat zapoje; gospod ga milo pogleda. Tedaj se

spomni Peter Gospodovih besed, vest se mu strašno prebudi, solze mu vdirajo po licu, naglo in ves pobit zapusti žalostni kraj, kjer je zatajil svojega Gospoda. Petelinovo petje je v Petru vest prebudilo! Danes hočem vam razložiti,

1. kaj nas uči petelin, ki je Petra opomnil zataje, in
2. kaj nas uči bela obleka, katero so Jezusu v zasramovanje oblekli. Poslušajte!

Razlaga.

1. Kaj bo nas učil petelin? bote rekli! Jaz pa pravim, veliko nas more učiti. Petelin je podoba naše vesti; petelinovo klicanje je glas naše vesti. Kar je pri hiši petelin, to je pri človeku njegova vest. Vsred noči se oglasi petelin, ravno tako se tudi oglašča v človeku vest, kedar se hoče podati in zakopati v temoto, v temno noč greha. Spet kliče in se oglasi petelin, kedar se svita in ima že dan napočiti; tako tudi v človeku kliče vest, da bi se daniti jelo tudi v njegovi duši. Pa tudi po dne slišiš petelina, kedar se bliža deževje ali hudourje; tako se tudi v človeku oglasi vest, kedar se bliža duši nevarnost. Vest je v človeku, katera zmirej kliče, človeka toži in posvaruje ali pa hvali. Srečen je, kdor posluša glas svoje vesti, ona je v začetku nar pravičnisi sodnik. Srečen je, kdor, kakor Peter svoj greh objoka, kedar mu vest kaj hudega očita! Ko je Kajn zoper svojega brata Abelna jezo in nevošljivost nosil v sercu, ga je huda vest nadlegovala in mu očitala: „Zakaj si serdit, zakaj ti je upadlo lice“? Ali Kajn ni poslušal glasú svoje vesti, glasú božjega. Že je spravil svojega brata na polje, že je vzdignil gorjačo nad njegovo glavo, njegova nedolžna kri se je razlila po tleh; tedaj ga je obšla strašna groza; ustraši se pred seboj in pred ubitim bratom; huda vest ga peče z vso močjo in ga žene po svetu; ali kjerkoli hodi, huda vest hodi povsod z njim. Spet se mu oglasi glas božji, glas njegove vesti, in ga praša: „Kajn, kje je tvoj brat Abelj“? ali že jo hoče zadušiti, dela se, kakor da bi je ne slišal; odgovori: „Mar jaz pasem svojega brata!“ Pa huda vest se ne da mu vpokojiti, le glasnejše še upije: „Kajn! kaj si storil, kri tvojega brata vpije do nebes!“ In huda vest ga je gnala po svetu brez mira in

pokoja. Tako se godí vsakemu, kdor glasú svoje vesti ne posluša. Ali najde se jih dovolj na svetu, kateri si hočejo svojo vest vpokojiti in s tim zadušiti, da pravijo: „Bodi Bogu hvala; umoril in ubil nisem nobenega, goljfal in okradel tudi nisem nikogar, zatorej je moja vest dobra in jaz sem pravičen“. Ali veste, kako je s tako vestjo? V taki vesti je terda noč, v kateri petelin še ni zapel, ali pa se je preslišal. Res je, da ni nikogar umoril, nobenega ni okradel, ali je pa v tem že vsa pravičnost, ali je to že zadosti, da je njegova vest mirna in pokojna? Ali je tudi bližnjega ljubil, njegovo čast in dobro ime varoval, ali je bil tudi čist na duši in na truplu, to jih ne skerbi! Keršanska pravica pa ne zapopada samo: „Varuj se hudega, temuč tudi, stori dobro“. Ali smemo cele leta preživeti, da bi ne pregledali in očistili svoje vesti, da bi se ne spomnili Boga v molitvi, da bi se ne marali za cerkev in njene postave? Poglejmo na dvorišče v hiši velikega duhovna. Tam zagledamo Petra, prvega aposteljna in učenika celega keršanstva. On sklepa z rokami, gorke solze mu lijejo po obrazu; on joka, da bi se kamen omehčil. In zakaj take žaluje? Je morebiti koga umoril, ali pa koga okradel, ali pa ktereга v nesrečo pripravil? Nikar! On je Jezusa, svojega učenika trikrat zatajil: petelin zakričí pervikrat, on ne sliši, zakričí drugikrat, Jezus ga milo pogleda, tedaj se je začelo daniti v njegovi vesti; zato pretaka bridke solze. Vest mu še ni spala. In ti kristjan, ki z vsakim grehom Jezusa zatajiš, ti se še pravičnega obrajtati hočeš, da le tih strašnih grehov nobenega nisi storil! O da bi se tvoja vest prebudila, da bi tudi ti za Petrom šel in ž njim pokoro delal!

Oblegalo se je neke mesto, in neki imeniten in serčen stotnik je dobil povelje s svojimi vojšaki mesto napasti. Že je bil z vojšaki na mestu, kjer so jih za nasipom sovražniki čakali; sedaj ga nagloma napade takošna groza, da ne more več dalej. Z veliko sramoto se mora verniti. K smerti ga viši obsodijo. Preden mu zavežejo oči, še te besede svojim prijatljem reče: „Vi zasmehujete mojo boježljivost ali poslušajte le samo to. Ko sem že stal na tistem nevarnem kraju, kjer sem le eno stopinjo več do večnosti imel, se spomnim enega

greha, ktereга se nisem spovedal. Tedaj me taka groza obide, da nobena sramota, nobena kazen me ni mogla tako prestrašiti. Sedaj sem se spovedal in zaupam v božje usmiljenje.“ Serčno in mirno je potem umerl. Glejte, ko je človek že pred vratmi večnosti stal, se je še enkrat oglasila njegova vest, tako glasno in močno, da je ni mogel preslišati. O nespokorjeni grešnik, ali ne stojiš vsak dan pred vratmi večnosti? kaj te loči od večnosti? Pokne ti ena žila, spotakneš se na kamnu, pade kaj s strehe in tudi ti moraš v večnost. Naj bi te dans zbudil petelin, kakor je zbudil Petra, da bi ti s Petrom solze točil in s Petrom pokoro delal!

2. Od velikega duhovna so Jezusa k Pilatu peljali. Pilat ga je pa poslal k Herodežu, ker je Herodež že mnogo slišal od Jezusa, bi ga bil že davno rad vidil. On je pričakoval, da bo tudi pred njegovimi očmi čudeže delal. Prav delaš Herodež, da se Jezusa veseliš! Kaj bi ti moglo večje veselje napraviti, kot da Jezusa viditi moreš. On je veselje angeljev in ljudi: „Mnogi preroki in kralji so želeli gledati, kar vi vidite, pa niso vidili.“ Luk. 10. To bo v večnosti naše veselje, da bomo Jezusa gledali. Ko so modri iz jutrove dežele njegovo zvezdo v gledali, so se močno zveselili, in starec Simeon je izklical, zdaj rad umerjem, ker so moje oči Zveličarja vidile. Ali povej Herodež, če se Jezusa veseliš, zakaj ga zasramuješ? zakaj ga zaničuješ? Po Herodežovo ravnajo vsi, ki hlinijo prijaznost, veselje do svete vere, do cerkve, dokler v srcih vre serd in sovraštvo. Herodež se Jezusa veseli ne iz ljubezni ali spoštovanja, ampak le iz radovednosti, da bi vidil kak čudež. O koliko imamo takih Herodežev; zunaj, z jezikom se nam sladkajo, prilizajo, ko bi jim pa v serce vidili, bi spoznali, da le sam sebe, nikar pa nas iščejo in ljubijo. Ko pa Jezus tega ni storil in tudi na vprašanje ni odgovoril, ga je Herodež zasramoval in vsi njegovi ljudje. V zasramovanje in v zaničevanje ga obleče v belo obleko, in v tej obleki ga pošlje Pilatu nazaj. Ker Jezus Herodeževi radovednosti ne ustreže, ga on in vsa njegova zaveržena derhal zaničuje. Divja truma ga obsuje, se mu posmehuje, ga s pestmi bije, z nogami peha, z vervmi tepe, s kamnjem pobija. Herodež in njegovi pajdaši in vojšaki se

kot stekli psi v nedolžno jagnje v Jezusa zaletajo. Jezusa, večno modrost, obnoreli ljudje zasmehujejo! Ne čudite se temu, se tudi naše dni še tako godi. Ljudí Herodeževe sorte še najdemo dosti. Prav abotni in neumni ljudje se prevzamejo in zaničujejo svete resnice keršanske vere, zasmehujejo pridne kristjane! Zadnjič vkaže Herodež Jezusu belo obleko obleči, da bi ga s tim nar hujše zasramoval, kajt' belo obleko so nosili kralji. Da pa Jezusu staro, ponošeno stergano obleko. Preljubi kristjani! tako se je dal ljubi Jezus zasramovati, da bi nam, ki smo pri kerstu čisto in v Jezusovi kervi oprano oblačilo nedolžnosti prejeli, da bi nam pokazal, kako se imamo vesti med zaverženim in pohujšanim svetom. Kajti tudi svet rad nedolžnost, poštenost, pravičnost zaničuje. Zasramovan pride Jezus pred prvega sodnika nazaj. Strašno velika truma ljudí je stala pred sodno hišo, pred poslopjem Pilatovim. Dvakrat nam sveto evangelje Jezusa pokaže v beli obleki; prvokrat na gori Taborski, ko je bil vpričo svojih učencov poveličan: „Bela je bila njegova obleka, kakor sneg, in obličje se mu je svetilo, ko solnce. Mozes in Elija sta stala zraven njega.“ Drugokrat ga vidimo v beli obleki, ko so ga od Herodeža k Pilatu peljali. Samo ta razloček je bil, da je na gori Tabor imel obleko nebeške časti, pred Herodežem je pa stal v beli obleki zasramovane nedolžnosti. Jezusa so z belo obleko zasramovali. Današnje dni se pa marsiktera sama zasramuje z lepo obleko, se sama obleče v sramotno obleko. Kolikokrat vidimo na kateri lepo obleko, dokler njena duša strašno vmazano obleko nosi. Obleka ne dela človeka, ampak njegove čednosti mu dajo vrednost. Če ima ktera le malo bornejšo obleko kakor druge, hitro se daleč razglasi in jo zaničujejo, dasiravno ima morebiti čedniše oblečeno dušo. Le edina obleka človeka tudi pred Bogom lepša, s katero pred sodnika brez strahú sme stopiti. In ta obleka je obleka nedolžnosti, ktero pri kerstu dobimo. Ako jo je kateri omadeževal, naj jo hitro opere v solzah in pokori. V lepi, z zlatom in rožami pretkani obleki, vsa mlada in lepa je hodila ob Kristusovem času neka zamožna in bogata gospa. Vse ji je zavidovalo, vse se njeni lepoti čudilo, ali nje dušna lepota ni bila enaka! Zagleda v Betaniji veliko trumo ljudí, okoli

Jezusa stati, ki jih je učil. Tudi ona se podá med nje in pride med nar predneje poslušavce. Tedaj jo pogleda Jezus tako milo in spet tako režno, da jo je presunilo, zemlja se ji pod nogami maja in trese, kakor blisk se ji zasveti v srcu; osramotena in presunjena teče nazaj, zapre se v svojo izbo in toči bridke solze. Ta gospa je bila Marija Magdalena. Jezus jo je pogledal in jo razsvetil; tedaj je spoznala, da njena zlata in draga obleka ni obleka čednosti, njeno belo oblačilo ni oblačilo nedolžnosti, njena lepota ni prava lepota. Ona je tekla in je oprala svoje oblačilo v solzah. O da bi tudi ti, keršanska deklica, spoznala, da tudi Tebe ne lepšajo lepe oblačila, ako ne skerbiš za lepo, prazno oblačilo nedolžnosti. Vsa tvoja lepota je prazna in mine hitreje ko ti, ali le ena lepota ostane večno, in to je dušna lepota.

S k l e p.

O usmiljeni Jezus! zasramovalo te je ljudstvo! ali v tebi so skriti zakladi modrosti in znanosti božje; daj mi gnado, da po tvojem svetem izgledu ne porajtam svetne časti in hvale, in da ne iščem druge časti in modrosti, kakor tvojo, moj po nedolžnem zasramovani in križani Jezus! in da ne iščem druge lepote, kot čistost in nedolžnost, v večnosti pa krono pravičnih. Amen.

Četerta postna pridiga.

(Bičanje in ružeči plajš.)

„Pilat je dal Jezusa bičati, vojšaki pa so mu ružeč plajš oblekli.“ Jan. 19, 1, 2.

V v o d.

Pilat je dal Jezusa bičati, s temi nam povê evangeljist strašno martro, ktero je Jezus moral prestati, kakor da bi ne imel več besed za to glasno muko; kakor da bi se v njegovem srcu zagrozilo, to grozovitno terpinčenje obsirniše popisovati. Ali že v starem zakonu je prerok to terpljenje prerokoval: „Glejte, na herbtu mu bodo kovali in kervave brazde

orali“. (Ps. 128.) Od pete do temena ni zdravega na njem, poln ran in oteklín, ki niso obvezane, ne z oljem pomazane. Nima podobe, ne časti, ni imel lepote, da bi nam dopadel, mož bolečin je“. Te besede je govoril prerok Izaija od Jezusa. In kakor je govoril, tako se je dopolnilo! Vse, kar je grešni svet zadolžil, vse terpljenje, katero so terdovratni grešniki zaslužili, vse se je naložilo Jezusu nar pravičnejšemu. „Res je, govori prerok Izaija, naše bolečine je na-se vzel in naše nadloge nosil, ranjen je bil zavolj naših grehov, stert zavolj naših hudobij“. Kakor nar hujši hudodelnik stoji Jezus k stebru privezan, in divji, razdraženi rimski vojšaki ga tepejo in bičajo neusmiljeno. O tistem času je bila ta nar groznejša kazen: jermeni z železnimi vozli na koncu in tenke šibice je bilo orodje, s katerim so bičevali. Ta grozna martra se je le nar hujšim hudobnikom naložila. Vidimo sedaj Jezusa terpeti kazen, katero smo mi nepokorni hlapci zaslužili; zavolj naše prevzetnosti je bil ponižan kot červ. Tako raztepenemu oblečejo vojšaki rudeči plajš, in ga s tim zasramujejo. V takšnem terpljenju, ko še človeku ni bil več podoben, pokaže Pilat ljudstvu Jezusa, hoče v njih usmiljenja obuditi, in reče: „Glejte človeka! glejte in povejte, ali je še človeku podoben!“ O usmiljeni Jezus! ki si nar čistejši in nar svetejši. Tebe dans zagledamo med kervožejnimi in razkačenimi sovražniki; neusmiljeno švigajo biči in šibe, in na herblu se ti vidijo po besedah preroka Izaija kervave brazde in bele kosti. Nezapopadljiva pravičnost božja je šibo večnih kazen od nas odvernila in vse Tebi naložila, dans se hočemo učiti:

1. „Kaj nas uči bičanje,“
2. „kaj nas uči rudeči plajš, s katerim si bil ogernjen“? Bodite pripravljeni!

Razlaga.

Stopimo v duhu v bišo Pilatovo! Oh kaj vidimo! Pogled tako žalosten, da svet tako žalostnega še ni vidil. Se vam ne zdi, da smo stopili v berlog divjih zveri? Kako divjajo serdito, silovito napadajo Jezusa, krotko jagnje! tergajo ž njega oblačila, da nar svetejši že nag med hudobneži stoji. Ga kako hudo je morala nagota zaboleti Jezusovo nar čistejše

serce! O vi vsi, ki se rado prevzetno oblačite, ki se nečistih pogledov veselite, pogledjte, kaj Jezus terpi zavljo vaše prevzetnosti in poželjivosti. Ko so Jezusa slekli, so ga privezali k stebru, da bi svoji divjosti ložej ustregli. O kako abotno je to početje! Zastonj bi bil steber, zastonj vervi, kot slabe niti bi jih lahko pretergal nebeški Samson, če bi ga ne vezala druga vez. „Nobena druga vez bi ne mogla Sina božjega pri stebru obderžati, kakor vez ljubezni,“ uci Lavrenci Just. Pogledjte kristjani! Jezus se da privezati, prikleniti k stebru, da bi nas rešil peklenskih ketin, verig hudicevih, vezí pregrešnih! Zderite, stergajte, verzite proč ketine, verige, vezí, ktere so vas doslej vezale, da ne bote vezani na rokah in nogah verženi v večno temoto.

Divja razkačena derhal Jezusa začne bičati. O ljubi Jezus! vidim, kako hudobneži razmesarjajo tvoj nedolžni život! Kdor bolj more, bije po Tebi, Ti pa poterpežljivo stojiš, stanovitneji, kot steber, h kateremu so Te privezali. Tako terpi Jezus strašne šibe, ki smo jih zaslužili mi!

Usmiljenje božje je po Jezusu od nas odvernilo šibe večnih kazni, pa vendar nam zmirej pošilja še časne šibe. „Ktere ljubim, govori Bog, tiste tepem.“ Zmiraj je vzdignjena šiba božja, kedar in kjer ljudje spijo: če bi pa ljudje bdeli, bi počivala šiba božja. V veliki hiši božji, po veseljem svetu, je ravno, kakor v majhen hišici ali družini. Kedar so otroci pridni, pohlevni in pokorni, se šiba mirno za tramom suši; kjer so pa neporedni, nepokorni in razujzdani, jo ve skerbliivi in modri oče o pravem času iz-za trama potegniti in otroke strahovati, svoje besede in nauke s šibo poterdovati. Ali v veliki hiši božji, po širokem svetu, ah koliko je nepokornih, razujzdanih otrok! Zato je šiba zmirej povzdignjena; dolgo, dolgo sicer žuga, pa vendar le tudi mahne in udari: „Smert, lakota, pokončanje in povodnje so šibe, spletene za hudobneže“, govori sv. Duh. Preljubeznivi! te so šibe, ktere so vite tudi za nas. Vse, karkoli voda in morje, burja in viharji strašnega napravijo; holezni, lakota, vojske, kuga, vse nadloge so v božjih rokah šibe, s kterimi nas tepe, biči, s kterimi nas šiba in od hudobije odvrača.

Pa vendar Bog ne pošilja tega, kakor da bi bil neusmiljen, ampak le zato, ker je usmiljen in nas hoče od večnega pogubljenja odverniti. Saj nas posvaruje in nam žuga dolgo dolgo, pred da vdari. 120 let je Bog po Noetu svaril ljudi pred vesoljnim potopom in jih opominjal, da bi se povernili iz hudobij. 120 let je delal in tesal Noe veliko barko pred njih očmi. Ljudje so se mu smejali in njegovo svarenje zaničevali, so veselovali, dokler jim ni voda že v gerlo tekla; tudi niso verjeli, pred da niso vidili odprtih studencov nebes in zemlje; ali prepozno je bilo za milost prositi! Ali se ne godí današnje dni ravno tako? Mislite, da nam Bog ne žuga? ali niso besede sv. evangelja vekomaj resnične? ali ne zadevajo vseh ljudi, vseh časov in vseh krajev? Na oljski gori je Jezus sedel in s solznimi očmi gledal na Jeruzalem. Tam je govoril besede, resnične za vselej: „Prikazni se bojo godile na mescu, soncu in na zvezdah, velika stiska bo nad ljudmi zavolj šumenja morja in vod. Ljudstvo bo ustalo zoper ljudstvo, ljubezen bo omerznila“. Kdor ima ušesa, naj posluša, pametnemu je dovolj rečeno. Glejte! to so šibe, ki jih Bog pošilja; ali koliko neštevilno več šib si sami ljudje napravljajo! Le pogledjmo v kako majheno sosesčino! koliko jeze, sovraštva, koliko nadlog in nepotrebnih britkost si ljudje sami sebi napravljajo! Imajo nekteri jezike hujše, ko kačji strup, ostrejšje ko britva. Ali ni takšen jezik huda šiba za celo sosesko? šiba toliko hujša, ker nikdar ne odleže. Ta obrekuje, uni opravlja, tretji krivo sodi in podpihuje, in vsi ti so v resnici živa šiba za celo sosesčino. Marsikteri ima sedito in nevošljivo serce; žolc se mu po žilah razlije, kedar vidi koga v večji sreči, kakor je on. Vidite, ti in še veliko veliko več je bičev ali šib, ki jih sami sebi sple-tamo; zamolčim jih, vsak jih iz skušnje pozna. Pa ven-dar spet je le božja usmiljenost in pravičnost, katera nas tepe. Prejmimo šibe božje hvaležno, kot dar iz božjih rok; saj so vselej še veliko boljše kakor te, ki jih vsak člo-vek sam sebi plete. Pes in vsaka žival si dobro zapomni, kjer je bila tepena; le samo človek ne pomni šibe, s ktero velikokrat sam sebe tepe. Beremo že v bukvah mo-drosti: „Vsakega človeka tepe ravno tista reč, v kateri se

pregreši“, in kdor hudobijo doprinaša, si spleta bič iz tega, kar iz hudobije nasleduje; kako tepe in nadleguje vest vsakega kristjana, kedarkoli zgubi gnado božjo! pa vendar si le vnovič napravlja te stiske; kolikokrat se zaroti igravec, kterega so za vse opravili, da ne bo nikoli več igral, pa vendar le spet sede k nesrečni mizi, prisega je hitro pozabljena. Kolikokrat obljubi pijanec, kedar se iz svojega na pol mertvaškega spanja zbudi, in se svojega zverinskega ravnanja spomni, da bode se zderžal pijače; pa podá se spet priložnost, tudi ta obljuba je pozabljena. Kako joka in žaluje nesrečno zapeljano dekle, da ne bode več verjela zapeljivcu! Sramote, prejokanih noči in terpljenja, ktero si je sama napravila, misli, da ne bo nikoli pozabila; pa le spet teče za zapeljivcom, le spet mu verjame; le spet posluša sladkarske hesede, in nesrečno pade v staro mlako, iz ktere se je komaj vzdignila. Glejte, ali ne tepe vsakega njegova hudobija, pa vendar le tečejo nazaj, da bi vnovič bli tepeni! Zdrave so šibe božje za človeški rod, da bi jih le spoznali. Ali ni tudi to šiba božja, da krivično blago ne steče? da se zasmehovavcom in obrekovavcom s smehom in obrekovanjem vrača? da nad nečistnike in razujzdane siromaštvo in bolehnost pride? Vsakdanja šiba za gizdave in prevzetne je, da lepota hitro mine in kmalo svojo nečimernost objokajo! Preljubi! vse to so šibe, ktere si sami napravljam, velike šibe, uči sv. pismo, so grešniku prihranjene, kdor pa v Boga zaupa, bo usmiljenja našel. Poglejmo pa zdaj na Jezusa, kri mu teče po celem životu, od glave do tal ni zdravega na njem. Vidimo ga neusmiljeno pretepenega, da nima podobe, ne časti; zakaj božja usmiljenost je šibe večnih kazni od nas odvernila; Jezus si jih je naložil; nam pa Bog pošilja časnih šib.

2. Risa, kedar kri ovoča, zagleda ali če jo je že lizala, še bolj divja in kervožejna postane; enako so sirovi vojaki še grozovitneje razdivjali, ko je kri že ves život Jezusov polijala. „Peljali so ga na dvorišče sodne hiše, sklicali vkup celo množico vojšakov; oblečejo mu škerlatni plajš“; Mark. 15. Kri se je bila po životu že zasedla, s kervjo napojena obleka se je prijemala skelečih ran, vendar se Jezus grozovitnežem ne smili. Silama stergajo obleko z njega, in obvisijo mu

škerlatni plajš; hotli so ga kot kralja zasramovati. Rimski vojšaki so rudeče plajše nosili; vojaški plajš, ponošen in raztergan mora Jezus nositi, ki je kralj le miroželjen in nar pohlevniši. Kralji tega sveta so nosili sila drage, s škeriatom pobarvane plajše; Jezusov kraljevski plajš je bil barvan še z drajšo barvo, ž njegovo nar svetejšo kerzjo. Ubogi zasramovani Jezus ima vendar le nar drajši plajš, kakoršnega se ni nosil noben zemeljskih oblastnikov! Veste, pa preljubi! kdo mi je prav za prav oblekel ta plajš? Mi grešniki, mi nehvaležni podložniki smo Jezusu, našemu kralju, ta plajš oblekli. On ga je prevzel, ker je vedel, da se le tedaj more njegovo kraljestvo ustanoviti, če svoje truplo grozovitnežem podá; ali tudi v siromašnem plajšu je vendar kralj vseh kraljev. Kdo je kriv, da Jezus raztergan plajš nosi? Vi gizdavi prevzetneži, ki se vedno lepšate, čez stan povzdigujete, v žido in žamet oblačite, dokler Jezus reven plajš nosi. Vi ste krivi, ki svojo židano obleko barvate s kervavimi žuljki siromakov. Dejte preč posvetni kinč, če hočete dobiti nebeškega. Kdo je kriv, da mora Jezus raztergan plajš nositi? Mi smo krivi, ker smo stergali obleko božje gnade, oskrunili, ogerdili čednobelo obleko nedolžnosti.

Kaj nas rudeci plajš še uči? Bela je barva nedolžnosti, zato je bilo na gori Tabor Jezusovo oblačilo belo kakor sneg. Rudeča je kri, zato so vojšaki v starih časih rudeče plajše nosili. Rudeča je tudi barva cvetlic in veselja. Oglejmo se po vertih, vidili bomo rože, cvetlice in zeliša vseh sort; nektare veselo gledamo, druge so temne in žalostne. Tako so na svetu mešani ljudje vseh sort. Tukaj živí mladeneč v nar boljših letih v zamožnosti in v sreči; on vse le veselo gleda in pravi po stari prisloviči. „Najte, da se z rožami lepšamo, preden uvenejo. Drugod živí deklica, katera kot metulj skaklja od veselice do veselice, le po lišpu gleda in zbira, le to misli; zraven pa morebiti še v tisti hiši živí ubog starec ali siromašna ženka. Siromaštvo ga tlači in mu življenje greni, od britkosti mermra zoper božje ravnanje in toži: „Zakaj moram le jaz toliko terpeti, dokler uni v sreči in časti razujzdano, nesramno živí“? Najte, da nam brumni Job odgovori. Tudi on se pritoži in pravi: „Zakaj živijo hudobni v časti in

zamožnosti, zakaj so njih hiše mirne, in dobre volje preživijo svoje dni: „oni grejo, pravi na slednje, naglo v pekel“. Slišite strašni odgovor, grozno razsodbo. Ti, ki tako živijo, za pekel zorijo! Zmiraj le v dobri volji živijo in pravijo: najte nam rožic tergati, preden zvenejo. Ali ah, rožice hitro, hitro uvenejo, toča jih potolče, voda poplakne, veter jih posuši, suhe, rjave brez duha in cvetja stojijo; katerih podobne so one, lahko razsodite! Tavžent in tavžent prigodb vam poterjuje dan na dan mojih besed resnico. Bogati mož je umerl in je bil v pekel pokopan; tudi revni Lazar je umerl, angelji so ga v nebesa nesli. Tedaj ga je prosil zaverženi bogatin vsaj za eno kapljico vode; pa namesto hladivne vode je moral slišati odgovor: „Spomni se, da si dobro na svetu prijel, Lazar pa hudo, sedaj je on poveličan, ti pa zaveržen“. Vi, ki v mladosti in v sreči živite, na Boga pa le malokdaj se spomnite, dobro si pomnite: Rožice hitro ocvetijo, vi zorite za strašen kraj. Zakaj strašno, strašno je pasti v roke pravičnega Boga. Poglejte na bridko martro, tam vam raste 5 rudečih rož, pet kervavih ran, te si vzemite in v serca vsadite. Kam hočete bežati pred božjim obličjem? Greš proti nebu, ti o Bog si tam, zlezeš dolj pod zemljo, hočeš se zakriti v dnu morja, božja roka te tudi tamkej najde. Nemože je, Gospod! tvojim rokam ubežati.

S k l e p.

O moj ljubi Jezus! gledam tvoj život ves raztepen in vojaški plajš krog na tvojih ramah. Mirno, poterpežljivo je prestal bolečine, je nosil in terpel zasramovanje; o da bi se tudi mi učili, iz ljubezni do njega bridkosti sveta, in tudi zasramovanje terpeti! Tudi v ubogi podobi, raztepen in s plajšem zasramovan si naš ljubi kralj, tudi v tej podobi te kot Boga častimo in molimo. Amen.

Pridiga za praznik sv. Jožefa.

(Romarska palica sv. Jožefa; gov. A. N.)

„In je poprijel svojo palico, katero je navadno v roki imel.“ I. Kralj. 17, 40.

V v o d.

Sveto pismo nam v prvih bukvah kraljev pripoveduje med drugim od slavnega kralja Davida, da, še mladeneč in pastir čede svojega očeta, se je spustil v imenu božjem z filicanskim velikanom Goljatom v dvoboj; preden pa se je zaletel v velikanskega filistejca, je pred vsem drugim poprijel svojo pastirsko palico, katero je navadno v roki imel. — Tudi sv. Jožef, rednik Jezusa in varh Marije, je mnogokrat poprijel v božjem imenu svojo palico, in jo je navadno imel v roki, pa ne kakor David, pastirsko palico, ne kakor David, spustivši se v kak kervav dvoboj. Popotno, romarsko palico je sv. Jožef v imenu božjem poprijel, mnogokrat poprijel, in jo res navadno v roki imel. Ni spustil se v nobeden kervav boj; porabil je svojo palico le kakor svet popotnik in romar. Toraj keršanski podobarji navadno sv. Jožefa podobijo deržečega v desnici popotno, romarsko palico. Tudi nad našim velikim altarjem vidimo sv. Jožefa tako vpodobljenega. Ni to brez pobožnega, spodbudivnega uzroka. Sveta mati katolijska cerkev ne privoljuje zastonj, da podobarji svetega rednika Gospodovega tako predstavljajo. Preljubi, oj verjemite mi! Popotno palico nam kazaje, sv. Jožef kaj milo nas uči. Sosebno, kolikor se meni zdi, s to romarsko palico svojo, nam dvoje zlatih naukov naš sveti oče Jožef prijazno deli. In od teh dveh naukov hočem vam danes govoriti in pokazati: „Kaj nas uči sv. Jožef z romarsko palico v roki?“

Prosim vas, o kristjani! sprejemite pobožno ta očetovska nauka. Prosim pa tudi tebe, o sveti Jožef! bodi mi srednik pri Jezusu, naj tvoj, naj božji glas zdaj v moje serce pride, naj iz mojega serca in mojih ust ne le v ušesa, temveč tudi v serca vseh mojih poslušavcev mično privreje!

Razlaga.

1. Pervi zlati nauk, ki ga sv. Jožef s svojo romarsko palico nam delf, je po moji misli le ta: „Ljubi moji! Popotnik, romar sem bil jaz; popotniki, romarjiste tudi vi na zemlji. Z Jezusom, z Marijo sem jaz na zemlji potoval; z Jezusom, z Marijo potovajte tudi vi!“

Da je res sv. Jožef bil popotnik, romar na zemlji, in smo tukaj popotniki, romarji tudi mi, je dognano. Saj vsakemu zemljanu velja beseda sv. Pavla: „Nimamo tukaj stanovitnega mesta, temveč prihodnjega (stanovitnega mesta) iščemo, (v dolgej večnosti)“ Hebr. 11, 13. Saj vsak dan in vsako noč se dosti zemljanov od zemlje posloví, le mertvo truplo tû pustí, z dušo pa se v večnost preselí. Ojstri kosi nemile smerti tudi mi ne bomo ušli. Ob uri, ob trenutku, kedar bo Bog odkazal, bomo tudi mi odromali. „Vsakemu človeku je postavljeno, enkrat umreti; po tem bo sodba“.

Naj bi pri sodbi srečno obstali, in od sodbe v sveti raj veseli prihiteli, nam sveti romar, naš oče Jožef svojo potniško palico kaže, ter vabivno kliče: „Z Jezusom, z Marijo sem potoval jaz na zemlji; z Jezusom, z Marijo potovajte tudi vi!“ — Preljubi! ali zastopite vsi visoki pomen tega glasa? Kaj pomenjajo besede: Z Jezusom, z Marijo je sv. Jožef na zemlji potoval? Mnogi zmed vas mislijo: Te besede ničesar drugega ne pomenjajo, kot to, da je sveti Jožef bivaje na zemlji dostikrat kam hodil, pa Jezusa in Marijo o svojem potovanji očividno pri sebi imel, na pr. ko je v Egipt bežal, ko se je po smerti krutega Herodeža spet od angelja opomnjen v deželo Izrael vernil, ko je z 12 let stari Jezusom in Marijo velikonočne praznike obhajal. Da je sv. Jožef tako očividno večkrat z Jezusom in Marijo potoval, nam res samo sv. evangelje pripoveduje. — Pa ne v samem tem besednem, temveč tudi v duhovnem pomenu je sv. Jožef potoval z Jezusom in Marijo pod milim solncom. Njegova pravična, sveta duša je bila z Jezusom na tenko sklenjena, ker je stan posvečujoče gnade kakor drag nebeški zaklad v

sebi hranoval. Njegova sveta duša je Boga, je Jezusa nad vse ljubila, in se ni dala za nič od trojedinega Boga, zlasti od božjega rejenca Jezusa ločiti. — Njegova pravična, sveta duša je bila na tenko z Marijo sklenjena, ker njo je zavoljo Boga, zavoljo njene previsoke vrednosti, zavoljo preobilnih božjih gnad, katerih je ona polna bila, silno spoštoval, silno ljubil. Tako, bratje! je duša sv. Jožefa z Jezusom in Marijo potovala, dokler je bila še v telesu zadržana. V tem dušnem pomenu moramo tudi mi vsi z Jezusom in Marijo potovati.

O popotniki kerščanski! zapominjajte dobro: Z Jezusom v stanu posvečujoče gnade, — Jezusa, in trojedinega Boga nad vse ljubijoči moramo vsi zemljani potovati proti večnosti. Nikamor ne storimo kake stopnje brez Jezusa, brez stana posvečujoče gnade, v stanu smertnega greha! Nikakor ne bomo kedaj sovražniki božji, sovražniki Jezusa Kristusa! Čujmo, kako nam sam Jezus govori: „Kakor mladika ne more roditi sadú sama od sebe, ako ne ostane v terti, tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jaz sem terta, vi ste mladike: kdor ostane v meni, in jaz v njem, on prinaša veliko sadú; zakaj brez mene ne morete nič storiti.“ Jan. 15, 4—5. Čujte, bratje! kaj sv. Pavl nas uči: „Ako bi vse svoje blagó razdelil, da bi se ubogi nasitili, in ako bi svoje telo narhuje pekočim bolečinam udal, da bi gorele, pa bi ljubezni (božje, Jezusove) ne imel, nič bi meni to ne pomagalo“. I. Kor. 13, 3.

Ali hočete še več dokazov, da moramo vsi z Jezusom, v stanu posvečujoče gnade, Boga nad vse ljubijoči, proti večnosti potovati? Ni že to dosti hudo, da brez Jezusa v stanu smertnega greha nespokorno potovaje ničesar večnega, nebeškega plačila vrednega storiti ne moremo? — Ako pa še ne spoznate zadosti, kako strašno je, brez Jezusa, v stanu smertnega greha proti večnosti potovati, čujte, kaj nas dalej o tem sveta vera uči! Čujte, kako sv. prerok Ecekija govori: „Ako se pravični od svoje pravičnosti odverne, in hudo (smerten greh) stori, ali bo mar živel? (Nak.) Vsa njegova prejšna pravičnost se ne bo več v misel vzela: v svoji hudobiji, ktero je delal, v svojem (smertnem) grehu, s katerim se je pregrešil, v tem

bo umerl⁴. 18, 24. Oh, mrtvi, na duši mrtvi smo tedaj, ako smo brez Jezusa, ako smo v smertnem grehu. Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je naša duša brez Jezusa, v stanu smertnega greha po skrivnem pomenu mrtva. Ni le mrtvo za večnost vse, kar nespokorjeni v stanu smertnega greha samo na sebi dobrega delamo, temveč tudi vsa naša prejšna pravičnost se ne bo više v misel jemala, vse dobre dela, ki smo njih prej z Jezusom, v stanu posvečujoče gnade si nabrali, vsahnejo, umerjejo v tistem hipu, kedar smerten greh v našo dušo šine. In kaj bo z nami, ako se ne spreobrnemo, in zgrevamo, odkritoserčno ne spovemo, svete odveze in duševnega življenja zopet ne zadobimo, dokler naš zemeljski tek še ni dokončan? „V svoji hudobiji, katero smo delali, v svojem (smertnem) grehu, s katerim smo se pregrešili, v katerem smo nespokorjeni ostali, in še clo popolnoma grevenge ne obudili, kedar se spovedati več nismo mogli, v tem bomo umerli“, v tem bo naša duša, ktera ni hotla z Jezusom potovati, v tem bo morala pred Jezusa božjega sodnika priti, v tem bo morala Jezusovo strašno obsodbo sprejeti: „Poberi se od mene, prekleta duša, v večni ogenj!“ In kamor je takšno po duhovno mrtva duša po posebni sodbi prišla, tje — v pekel se bo tudi njeno truplo, v katerem je o zemeljskem potovanju nekdanj stanovala, po ustajenju in poslednji sodbi pogreznilo. — Pač resnično je, kar piše Tomaž Kempčan: „Brez Jezusa biti je strašen pekel. — Nar veči revež je, kdor živi brez Jezusa. — Dokler ti ne bo Jezus pred vsemi drugimi prijatelj, boš neizrekljivo žalosten in zapuščen.“ (II. 8.)

Ako je tedaj kdo zmed nas zdaj brez Jezusa, v stanu smertnega greha, prosim, zarotim ga pri vsem, kar mu ima drago biti, naj ne poseda dalje na rahli pajčevini smertnega greha nad strašnim peklenskim brezdnom, naj ne odlaga, se resnično in stanovitno spreobrniti. Odkladki so odkladki! — Saj so zdaj še dnevi zveličanja! Saj, dokler na zemlji še potova, se nar veči grešnik k Bogu spreobrniti, in svojo dušo prej mrtvo v zakramentu sv. pokore, in ko bi tega ne mogel več prejeti, v popolnoma

grevengi oživiti zamore, dokler mu še Bog pomagajočo gnado da, in on ž njo dela. Tudi dobre dela, ktere je človek nekđaj v stanu posvečujoče gnade opravil, pa pottlej s smertnim grehom pomoril, se bojo spet oživile, berž ko se njegova spreobernjena duša oživi, in on spet z Jezusom potovati začne. Vas pa, o preblage, preljube duše, ktere zdaj z Jezusom, v stanu posvečujoče gnade romate, silno priserčno prosim: Ne dajte so ločiti od Jezusa! Ve ste zdaj žive; ne le neumerljive same na sebi, tudi žive ste v skrivnem, duhovnem pomenu. Žive so vaše dobre dela, ki si njih zdaj naberate, vredne so večnega nebeškega plačila. Dokler ste v takem preblagem stanu, se vsak čas lahko, če Bog veli, v večnost preselite. Jezus vam bo za gotovo usmiljen sodnik. „Z Jezusom biti, je sladek raj. — Kdor je ves z Jezusom, je nar veči bogatinec“. (Tom. Kemp. II. 8.) — Sv. Jožef pa ni le z Jezusom, temveč tudi z Marijo je popotoval na zemlji. Tudi mi nimamo le z Jezusom, temveč imamo tudi z Marijo potovati. Očividno scer ne moremo tega storiti; pa v duševnem pomenu, preljubi! le storimo to. — Res da potovaje z Jezusom že ob enem potovamo z Marijo; zakaj pravi prijatli Jezusovi so ob enem prijatli Marijini. Vendar stopimo v stopinje sv. Jožefa še v tem, da Marijo zavoljo Boga, zavoljo njene previsoke vrednosti, zavoljo preobilnih gnad, kterih je polna, zavoljo njene prevzvišene čednosti silno častimo, silno ljubimo. Tako potovaje kličimo neprejenljivo goreče v Jezusa in Marijo! Skoraj bomo prepričali se, da ž njima romati je sladek raj, nar večja bogatija. Sv. Jožefa si tudi pridružimo ob tem, in slušajmo, kako nas ta sveti oče dalje poučuje!

2. Drugi zlati nauk, ki ga sveti popotnik, naš oče Jožef, svojo romarsko palico kazaje, nam daje, je mislim le ta: „Preljubi soromarji! potovajte neutrudljivo, neprejenljivo dalje za Jezusa in Marijo.

Sv. Jožef je to storil v vsakem pomenu, očividno in z namenom v njegovem sercu skritim. Mi pa scer ne moremo toliko očividnega za Jezusa in Marijo storiti; pa vendar smo v stanu, neutrudljivo, neprejenljivo delati za Jezusa in Marijo. Kako li? Tako, ljubi moji! da vse storimo iz svetega, čez-

natornega namena, iz čiste, svete ljubezni do Jezusa in Marije, njima v čast, poleg tega pa tudi vse po sveti volji božji. Nujmo! Bratje! delajmo potovaje po solzni dolini vse za Jezusa, vse iz čiste ljubezni do njega in njemu v čast, ki z Očetom v edinosti sv. Duha kraljuje vekomaj! To je naša dolžnost. Sam Bog nam veleval po sv. apostelju Pavlu: „Vse, kar storite, bodi storjeno v ljubezni.“ I. Kor. 16, 14. „Ali jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse delajte k božji časti.“ I. Kor. 10, 31. Tega je Jezus nad vse vreden, ker je on sam storil neizrekljivo veliko in še dela neizrekljivo veliko iz neizmerne ljubezni do nas. Le prevdarite! Zakaj je Jezus, Bog od vekomaj, ob odločenem času človeško natoro k svoji božji natori privezal, zakaj se učlovečil? Iz ljubezni do nas. Zakaj se na zemlji toliko trudil, zakaj tako neizrekljivo veliko terpel, in clo na križu umerl? Iz ljubezni do nas. Zakaj je častitljivo od mertvih ustal, in se potem 40 dni večkrat svojim učencom prikazal? Iz ljubezni do nas. Zakaj je v nebesa šel in sedel ob desnici Boga Očeta? Ne le zavolj samega sebe, oj, tudi iz ljubezni do nas. Zakaj nam je poslal od Očeta tolažnika sv. Duha! zakaj utemeljil svojo sveto cerkev na zemlji? zakaj jej poslal sv. Duha, da se nikoli zmotiti ne more? zakaj v njeno krilo založil svoje božje nauke in zakramente? Iz ljubezni do nas. Zakaj vsak dan po rokah toliko mašnikov samega sebe daruje Očetu nebeškemu v nekervavi daritvi sv. maše? Iz ljubezni do nas. Ni tedaj Jezus nad vse vreden, da vse storimo za njega, iz ljubezni do Njega in Njemu v čast? „Jaz sem prišel služiti, nisem prišel, da bi mi drugi služili, govori Kristus“. Mat. 20, 28. „Sem tvoj prijatelj, tvoja glava, tvoj brat, tvoja sestra, tvoja mati, tvoje vse, in drugega ne tirjam zunaj tega, naj bi bil tudi ti moj prijatelj. . . . Ti si meni vse: brat, zraven dedič, prijatelj, ud. Kaj še višega zahtevaš? Zakaj suvaš tistega od sebe, ki te tako vroče ljubi? Zakaj le samo za ta svet delaš? Zakaj vlivaš vodo v sod brez dna?“ tako govori Jezus po sv. Krizostomu. Oj naj bi nas te prelepe besede ganile in naganjale, vse storiti za Jezusa, za njega, Očeta in sv. Duha! Saj je trojedini Bog že sam v sebi neskončno lep in dober, in vreden, da ga ljubimo, kolikor koli zamoremo, da vse za njega storimo.

Popotniki kerščanski! Popotvajmo, delaje, neprejenljivo, neutrudljivo delaje za Jezusa! To je za nas silno dobro, silno koristno. „Sluga tolikanj bogatega Gospoda obožati ne more“, pravi sv. Krizostom. In po pravici sveti učenik to govori. Saj nas sv. vera uči, da vse, kar po božji volji, z Bogom in za Boga storimo, bodi si samo na sebi še tako majhno delo, je večnega, nebeškega plačila vredno, „je zlato delo.“ (Sv. Ambrož.) Kaj je, uprašam, kaj je samo na sebi manje, kot kaplica vode, ki jo žejnemu damo? Saj nobenega vinarja nam ne stane. In čujte! Jezus zagotavlja: „Kdor vam kozarec vode piti da v mojem imenu, (iz ljubezni do mene), resnično vam povem, on svojega plačila zgubil ne bo.“ „Zakaj Bog preskuša serce, in ne gleda, kako veliko (imenitno) delo kdo stori, ampak gleda, iz katerega namena ga stori.“ (Sv. Gregor.)

Oj, soromarji našega očeta, sv. Jožefa! „Vse za Jezusa, vse za trojedinega Boga! Vse iz ljubezni do njega!“ Ta pri-slovica bodi naša! Njo imejmo v sercu zjutrej, ko ustanemo, zvečer, ko spat gremo, po dne, ko delamo, ko govorimo ali molčimo, še clo, ko kaj le mislimo ali poželimo. Ljubezen za ljubezen! Ako pa bomo vse iz ljubezni do Jezusa in z Jezusom storili, bo preljuba rožna devica mati Marija vse naše djanje in nehanje tako sprejemala, kakor da bi bili vse za njo storili. Saj je ta presveta mati z Jezusom ene misli, enega serca. Nič manje bo silno dobro, da mnogokrat tudi Marijo pri svojem djanju in nehanju v misel jemljemo, in njej svojih dobrih del darujemo. Ona je mati lepe ljubezni; ona bo za nas pri Jezusu prosila, in nam našo ljubezen obilno povračevala.

S k l e p.

Nate kristjani vsi, dva zlata nauka, ki nam ju pravični romar, oče sv. Jožef milo deli, nam opomenljivo kazaje svojo romarsko palico. Popotovajmo v tej deželi preskušnje vsi z Jezusom in Marijo, in za Jezusa in Marijo. Sv. Jožef nam kaže pravo pot, in ti, oh sy. Jožef! rednik Jezusov in ženin Marijin nam na strani stoj. Vsak dober dar in vsako popolnoma darilo pa le od zgoraj pride; zatoraj obernimo se vsi

zdaj k Jezusu, s sveto materjo katoliško cerkvijo gorljivo zdihovaje: „Prosimo te, o Gospod! dodeli nam po zasluženju zaročnika tvoje presvete matere pomoč, da nam bo, česar ne moremo po svoji slabosti doseči, po njegovi priprošnji dano, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha Bog na vse veke. Amen.

Peta postna nedelja.

(Krona in scepter (žezlo), ternje in terst.)

„Spletli so ternjevo krono in mu jo na glavo postavili, in v desno so mu dali terst“. Mat. 27, 29.

V v o^rd.

Truplo nar lepšega človeških sinov je z biči grozno raztepeno; kri mu teče po celem životu, skoz globoke rane se vidijo bele kosti kot v kervavih brazdah, le glava še ni oskrunjena s kervjo. Tudi glave ne zabijo serditi sovražniki! „Spletli so ternjevo krono in mu jo na glavo postavili;“ Mat. 27, 29. Drugo znamenje kraljevske časti, s katerim so zasramovali Jezusa. Poglejte Jezusa! ternjevo krono na glavi nosi, ker je kralj nebeški, tudi kralj pohujšane zemlje; oestro ternje ga globoko v glavo zabada zavolj teže naših grehov; krog in krog glave se Jezusu bodeča krona ovija, ker je greh celi svet objel in pokazil. Zavoljo greha nepokorščine naših prvih staršev je Bog tudi zemljo preklel in djal: „Ternje in osat boš rodila“. Ker je Jezus na zemljo prišel, da bi kletev božjo izbrisal, kazen za njo terpel, mora ternjevo krono na glavi nositi. Glejte kralja kraljev! od temena do tal ni zdravega na njem; nar lepši človeških otrok nima podobe več, nima časti; kakor červ je, ki se v prahu vije, ni več podoben človeku. Zakaj se ni branil strašne krone? Da bi nam pokazal živo podobo pravega kralja pregrešne, pohujšane zemlje; da bi se nam razodel našega kralja!

Kroni enak je bil scepter; „v desno so mu dali terst“. Tanki, šibki terst je bil Jezusov scepter, ker je kralj in vladar slabega nestanovitnega spremenljivega sveta; ker je

kralj nestanovitnih ljudi. O serditi sovražniki vaše sovražtvo je zadelo prave znamenja kraljevske časti Jezusove! — Ternjevo namesto zlate krone, in slabi terst namesto zlatega žezla ste Jezusu dali, in s temi sramotljivimi znamenji Jezusa zasramovali; ali čujte! z revno krono in revnim žezlom kraljuje nad mogočnimi kralji: mogočne prestole stresa, da se v prah drobijo; Jezus zaničevani, ponižni, poterpežljivi ponižuje prevzetne vladarje.

Dvojno znamenje kraljevske časti Jezusove hočemo danes premišljevati: 1. Ternjevo krono na glavi; 2. terst v desnici. Ternjevo krono so Jezusu na glavo postavili; kakoršne si pa mi včasih napravljamo? Nestanovitno, kakor terst pri vodi, je naše djanje! Poslušajte, kaj nas uči ternje in terst!

R a z l a g a.

Ko je sveto Katarino Siensko neki dan velika žalost obšla, se ji prikaže ženin nebeški. Dve kroni v rokah derži, zlato v desni, v levi pa ternjevo. Na voljo ji pusti, ktero si hoče izbrati. Pobožna devica že davno vajena, svojo voljo z voljo božjo na tenko sklepati, zaverže zlato in z obema rokama za ternjevo prime in si jo močno na glavo pritisne, da bi terpečemu ženinu bolj podobna bila; od tih mal jo je zmirej glava hudo bolela. To se je učila v šoli ljubezni po izgledu nebeškega ženina. Ko je Jezus nekaj v puščavi tavžente ljudi nasitil, so ga hotli izklicati za kralja, on je pa bežal v puščavo. Zlate krone ni hotel, marveč bežal je pred njo; ternjeve krone se ni branil, ni bežal, prijel jo je za nas. — Med vsemi stvarmi na zemlji, narimenitnejši je človek. Zato je kralj David pregledal in premišljeval vse stvari sveta, gledal in čudil se je nad neštevilnimi zvezdami, nad čudno lepim nehom, h koncu se pa sam v sebe oberne, se človeka spomni in pravi: „Kaj je človek, da se ga ti o Bog spomniš, sin človekov, da ga obiščeš. Le malo manjšega memo angeljev si ga stvaril, s častjo in veličastvom si ga obdal in postavil si ga čez vse stvari.“ (Ps. 8.) O kakšno visoko čast je dobil človek iz božjih rok. Ali kaj mu da to visoko čast? kaj

ga povzdiguje nad vse stvari božje na zemlji? Tudi to nam pové sv. pismo, kedar pravi: „Strah božji je krona vse modrosti, ki nam deli popolni mir in zveličanje“. Edini in le sam človek ima med vsemi stvarmi proti nebu povzdignjeno glavo, le on sam ima um, pamet in zastopnost, in skoz to spozna Boga svojega stvarnika, pride do strahu božjega; v tem je nar viša čast. Ali ah človek, od Boga tako povišan in počasten, povzdignjen nad vse druge stvari, v kakšno sramoto se on sam poniža! Jezus Kristus je od nas odvzel ternje, ktero bi imel človek nositi, ali koliko drugega ternja si on sam napravlja. Spoznanje božje in strah božji, mu deli nar višo čast, ali vendar za vse pred in več skerbi, kakor za to, kar je narpotrebniše.

Je veliko ljudi, kateri nad keršanskimi resnicami in dolžnostmi nimajo dopadenja, ki veliko raj pluje slabosti gledajo in spoznavljajo, kakor svoje, ljubše druge vodijo, podučevajo in poboljšati želijo, kakor same sebe. Ti se obdajajo s ternjem radovednosti in zbarkovanja. Stara resnica pravi: „Kdor veliko vé, tega rada glava boli“, in v resnici, kateri veliko nepotrebnih reči vé, tudi veliko nepotrebne misli in tako pozabi, kar je njemu nar več potrebno. Nar potrebniše je pa, da mi spoznamo Boga in same sebe. Spoznati Boga in sam sebe in strah božji, to je krona naše modrosti! Po ustajenju je Jezus stal pri Tiberiaškem morju. Peter in Janez sta pa bila ž njim. Jezus reče Petru: „Peter! pojdi z menoj. Peter se pa oberne in kaže na Janeza rekoč: „Kaj bo pa s tim“? Jezus mu odgovori: „Kaj ti je to mar? ti pojdi za menoj“. Iz velike ljubezni do Janeza je Peter Gospoda to vprašal, pa vendar ga je Jezus tako zavernil. Koliko več bi ti zaslužili takšno zavernenje, kateri nikar iz keršanske ljubezni, ampak iz radovednosti za vse reči skerbijo. Kaj nas skerbijo in zadevajo druge nepotrebne reči. Naša dolžnost je za Jezusom hoditi, naša nar večja čast, da Boga spoznamo in samega sebe, kateri pa za druge reči skerbijo iz radovednosti, si sami spletajo krog glave ternje in osat. Nekatere zeliša se povsod tam znajdejo, ker ljudje stanujejo. Med temi so koprive in nekatere druge. Vse jih sovraži, nevedni otroci se posvarijo, da se jih zогibajo, in kar je mogoče se odpravijo od njih;

pa vendar ne delajo človeku druge škode, kot da samo kožo enmalo osmodijo. Ali druge koprive so, ktere človeka znotraj ožgejo, vsako dobro seme zadušijo in z močnim strupom duši smert napravijo. Tudi te se povsod tamkaj znajdejo, kjerkoli so ljudje in te kropive med ljudmi pogosto zasjane so nesramni klafarski govori. „Vi kačji zarod“, pravi Jezus, „takim ljudem, kako bi mogli kaj dobrega govoriti, ker ste sami hudobni“; iz serca govori človek, česar je serce polno, mu iz ust gre. Koprive so v glavi in v sercu. Gerde misli v glavi, nesramne želje v sercih, — nad nespodobnimi marnji edino veselje in dopadenje. Greš kamor bodi, greš v mesto ali po deželi, po morji ali po cesti, povsod slišiš nespodobne govore. Z nesramnimi govori si delajo kratek čas! Ja še v cerkvi, na sv. kraji se jih ne zderžijo. Sram naj bo kristjana, da v takih rečeh svoje veselje in kratek čas išče; človek, ki je za nebesa stvarjen, in nad vse druge stvari povzdignjen. Zato pa, kar mu nar večo in edino čast deli, spoznati Boga in bati se ga, mu ni mar. Vidite, Kristus je bil zavolj nas s ternjem kronan in ternje, ki je bilo za nas, pripravljeno, je od nas odvezel; ali ljudje si glave obvijajo, z radovednostjo, si glavo in serce polnijo, z bodečimi in žgečimi kropivami. O sveta glava in sveto obličje Jezusovo, kako si s ternjem prebodeno in ranjeno! O božja glava, nebeško obličje bodi s svojo ternjevo krono nam zmiraj pred očmi! kedar bo ternje hudega poželenja nas obdajalo, pokaži nam tedaj svoje obličje, in rešeni bomo.

2. „V desno so mu dali terst“. Ob krajih pri jezerih, blatih in mlakužnih potokih raste pogostoma terstje tanko in šibko. Da le sapica zapihlja, se že maja terstje, šumlja in ziblje na vse strani, komor koli vetrič vleče. Kaj pomenja terst v Jezusovi desnici? Kraljevsko znamenje je!

Kot slabega revnega kraljiča ga sirovi vojšaki hočejo zasramovati, kajti nima svojega kraljestva, nima vojšakov, nima zlata in srebra, kakor ga imajo drugi mogočni cesarji in kralji; takšnega kralja niso še vidili. Nehoté in nevedama mu dajo edino pravo znamenje njegove kraljevske časti na zemlji; zakaj kralj je nestanovitnega sveta, lahko premenljivih ljudi. Ljubi Jezus terst na mesto zlatega scepterja nosi, da nam

kaže, kakšno je njegovo kraljestvo na svetu, kajti dostikrat smo slabi, nestanovitni, dostikrat nas lahek vetrie zmoti, da zmajamo v dobrem in se nagnemo k hudemu. Časen dobiček, sladka besedica, posvetna hvala ali pa boježljivost nas omoti, da zapustimo čednosti pot, in grehu v roke letimo.

Bil je o času, ko so rimski cesarji hudo preganjali zveste kristjane, neki kmet po imenu Barlam. Neverniki ga zgrabijo in hočejo ga prisiliti, da bi malikom kadil in je molil. Nar groznejše martre izmislijo, da bi ga primorali, ali vse zastonj; Barlam stoji kot skala, terden in stanoviten v sveti veri. Zadnjič mučivcom pride na um, revežu kadila na roko nasuti in jo nad žerjavico stegniti, češ, da bo od prevelike bolečine zmaknil svojo roko in kadila v žerjavico potresel; rekli bi potem, da je malike častil. Čujte in čudite se! roka se že v žerjavki žari, vendar se ne gane; mirno kot na perju na ognji leži, le trohice kadila v žareče oglje ne pade. Oh! sedaj zaduhí duh kadila in lahka meglica se iz ognja zvalí; je znabiti marternik obupal, in kadila v žerjavico stresel? Nikar, žerjavica je roko prežgala, plamen je presegel do kadila. Za njim pride še več drugih kristjanov na versto, da bi spričevali svojo vero; ti pa niso bili tako stanovitni. Brez pomislika sipajo kadila v plamen in si sami pri sebi mislijo: „Mi moramo tako delati, v molike ja vendar ne verujemo“. Kakšen razloček med stanovitim Barlamom in nestanovitnimi odpadniki! Kerščeni so bli vsi, vsi častito ime keršansko nosili, pa le uni je bil kristjan v duhu, v sercu, v resnici. Razločijo se, kakor se razločita dob in terst. Silen vihar doba ne zmika; polomi se, pred da bi se zmajal. Terst se pa v tihi pohlevni sapici giba, trese, in zmaja! Ravno tako se razločujejo še sedaj pravi kristjani, in kristjani le po imenu.

„Kaj ste prišli gledat v puščavo“, je Jezus rekel od Janeza: „ali morebiti terst, ki ga veter maja. To Janez ni; če hočete takšnih ljudi, ni treba jih v puščavi iskati; takšnih najdete povsod.“ Ja v resnici takšnih ljudi je povsod dovolj. Ja, ko bi le majhen preganjanje prišlo, ko bi imeli le nektere težave za keršansko vero preterpeti, kedar bi imeli svojo vero očitno spoznati, in keršanski cerkvi zvesti ostati; ko bi le majhen vihar žugal priti, bi se jelo že vse gibati, kar je

terstje; vse bi se viharju uklanjalo in nevarnosti ubežalo. Pa še preganjanja, še viharja ni treba, da se terst mika, vsak lahek vetrič je že dovolj, zmajati te slabe kristjane. Resnica je, da ni vsakemu potreba preganjenja terpeti in v tem svojo serčnost in stanovitnost skazati, tudi v tihem življenju morejo svojo stanovitnost pokazati s tim, da resnici in pravici zvesti ostanejo in gnado božjo ohranijo. Vsak zamore svojo vero skazati. Reci in terdi stokrat, da imaš terdno vero, kedar pa po veri ne živiš, je tvoja vera slaba, kakor terst. Brez ljubezni je keršanska vera votla loč, ali terst, brez čistosti in poštenega ravnanja je tvoja vera loč katera v blatu tiči, brez terdnega prepričanja in ponižnega vdanja je tvoja vera, kakor tenka šibka loč, ki nima mirnega stanja; vsak prazen in umen govor bo jo premaknil. Le malokterim je dano, da v martrah svojo stanovitnost in terdno vero skazujejo. Večidel imamo mirno življenje, pa tudi v mirnem življenju moramo terdno vero skazovati. Dasiravno med ločjo rastejo, vendar ne smejo biti kakor loč. Še v veliko več drugih rečeh smo nestanovitnemu terstu ali loči podobni. Dans nam dopade to, jutre drugo; kar dans do nebes povzdigujemo, jutre v lužo tlačimo; kar dans iščemo in želimo, jutre že zamečujemo, kateri pa v Boga zaupa in se njega derži, ostane vekomaj. Sv. Janez Damascen, nam sledeče podobe pove: Neki mož je imel troje prijatlov, dva od tih je tako ljubil, da je bil zmiraj pripravljen, vse za nje storiti; do tretjega je pa le merzel bil. Potem pride pred sodbno, da bi se zavolj 1000 talentov zagovarjal. Hitro teče k prvemu prijatlu in sklepa rokó in prosi, da bi mu pomagal. Ali prijatelj mu odgovori: Jaz nisem tvoj prijatelj, te tudi ne poznam, imam drugih prijatlov, in pri teh se moram dans znajti. Osramoten teče mož k drugemu prijatlu, sklepa in pravi: „Spomni se, koliko dobrega si od mene prejel“. Pa prijatelj mu odgovori: „Dans imam preveč opravil, ali do razpotja hočem te spremiti.“ Spet in vnovič v svojem upanju ogoljfan leze siromak ves omamljen in potvarjen k tretjemu prijatlu, prednj pade na kolena in reče: „Spoznam, da tvojega prijateljstva nisem vreden, vselej sem bil le merzel do tebe, ali glej v nar veči zadregi od unih zapuščen pridem k tebi, usmili se in pomagaj mi!“ Pri-

jazno mu tretji prijatelj reče: „Ja jaz sem ti resničen prijatelj, sedaj kakor pred, in kar si dobrega storil, dans ti hočem obilno poverniti. Za te hočem prositi in ti pomagati“. Kdo, mislite je prvi prijatelj. Denar in premoženje; tega človek tako ljubi, da za njega zdravje in vse da; kedar pa ladjica življenja proti kraju gre, kaj mu more ta prijatelj še dati? Ničesar, kot mertvaško skrinjo in merlak. Drugi prijatelj so žene, otroci, bližnja rodbina. Kaj mu ti pomagajo? Spremijo ga do razpotja, kjer se pota časnosti in večnosti ločita. Kdo je pa tretji prijatelj? to je angelj varh, vselej pozabljen, ga vendar spremlja pred sodnika in ga še pred sodbo ne zapusti. Na kaj pa mi zaupamo? na slabi terst, podpiramo se s palico ločnato!

S k l e p.

O ljubi! s ternjem kronani Jezus, s terstom v desnici, k Tebi se obrnemo in te prosimo, ti nas podpiraj, bodi nam ti pomočnik, poterdi našo vero in stori našo voljo stanovitno! Amen.

VALENTIN,

po božjem usmiljenji in božji milosti Kerški knezoškof, bogoslovja doktor, želi za sv. postni čas vsem vernim svoje škofije zveličanje in srečo od našega Gospoda Jezusa Kristusa!

Približal se je sveti postni čas. Zatoraj vam, ktere mi je Gospod izročil, po stari lepi navadi spregovorim prijazno besedo. Blizo so dnevi tihega premišljevanja in svete resnobe, in kličejo glasnejše in močnejše kakor kedaj, naj ne gremo nepripravljeni prihodnjim dnevom naproti. Spet se nad nami vlačijo črni oblaki; zakaj — da vse drugo kar nam protí, danes zamolčim, — le to povem, da vrata peklenske silno in močno bijejo na skalo, na kateri je postavljena cerkev naša.

Proti poglavarju naše svete cerkve se vzdigne oče laži in zvižaje in vsa njegova derhal, rekoč: „Udaril bom pastirja, in ovce črede moje se bojo razkropile“, Mat. 26, 31. Zmiram bolj in bolj prederzno ustaja vojska gerde nevere zoper sveto vero, pa tudi zmiram bolj in bolj jasno verni spoznajo, da je spet nastopil čas, ko ne velja nobena polovičnost, ki je nekaj za to, nekaj za uno reč, da je spet nastopil čas, ki ne velja nobeno vagutanje, ki se giblje zdaj na to, zdaj na uno stran, da je spet nastopil čas, za katerega veljajo ojstre besede Janeza Kerstnika na potoku Jordanu: „Gospod derži vevnico v svoji roki in bo očistil svoje gumno. Svojo pšenico bo spravil v svojo žitnico, pleve bo sožgal z neugasljivim ognjem. Mat. 3, 12. Od teh nevarnost pa ne govorim, da bi plašne duše ostrašil, temuč da po svoji dolžnosti odgovorim na uprašanje: Kaj nam je početi, da nas prihodnje dogodbe ne prenapadejo nepripravljenih?

Da na to uprašanje lažej odgovorim, vam povem nekatere prilike. Burja napade ladjo, ljudje na ladji pa ne marajo, kako se ladji godi, ne marajo, kaj kormán počenja in kaj za-ukazuje. Ali bojo mar nevarnosti ušli? ali mar ne bojo žalosten konec vzeli, ker so bili tako nemarni in terdovratni? — Čreda zapusti svojega pastirja, ovce se razšterkajo na vse strani in iščejo potrebne paše. Ako se pa priklati zverina, kdo jih bo branil? Ako se zgubijo, kdo jim bo pokazal pravi pot? Ako ne najdejo paše, kdo bo skerbel za nje? Ali bi ne bilo modrejše in boljše za nje, da bi bile ostale pod varstvom pastirja svojega? — Neki oče se gerdo zmirja, čast neke matere se neusmiljeno terga. Kaj porečete od sina, ki se za vso to gerdobo malo zmeni ali pa še pomaga očeta in mater zaničevati? Kaj porečete od hčere, koja ne čuti, da, kdor njene starše žali, tudi njej bolečine in sramoto napravlja? — Kaj porečete od družine, v kateri ni nobene ljubezni, nobene zastopnosti in edinosti? Ali bode mar srečna, ali more mar brez sramote obstati? —

Tudi mi se vozimo po nevarnem morji tega življenja; brez vsega zasluženja nas je usmiljeni Jezus poklical v pravo ladjico svojo; sam Bog je postavil naslednika svetega Petra za kormana, naj vozi to njegovo ladjico. Ovčice velike črede

smo mi; sam večni dobri pastir nam je izvolil pastirja in mu dal potrebne oblasti rekoč: „Pasi moje jagneta, pasi moje ovce“, Jan. 21, 15. Otroci velike družine smo; sam Bog nam je poskerbel očeta, kateremu pravimo prav po otroško in ljubeznjivo: „Sveti Oče“! Premislimo toraj, kaj smo, in jasno bomo spoznali, kaj bi imeli biti. Otroci in ovčice ene, svete, katoliške in apostoliške cerkve smo, in kakor taki bi se imeli tudi skazovati. To gre kratko odgovoriti na uprašanje, kaj imamo početi. Ali je mar treba, vam dolgo in široko dokazovati, da vam je čast in sreča, da sveto vero očitno kažete in se svete cerkve terdno deržite?

Plašuna imenujemo vojaka, ki se ob uri nevarnosti skrije, in imenujemo ga izdajavca, kedar zapusti svoje bandero in stopi v rajde sovražnika. Pa sercen vojak, povsod visoko hvaljen je tisti, ki ob uri nevarnosti serčno in pripravljen stoji na svojem mestu, ki se ne da ne podkupiti ne prestrašiti, temuč zvest ostane svoji dolžnosti, ki se ves kervav in ranjen serčno bojuje, da ne pade sovražniku v pest, temuč srečno pride do male črede svojih ljubih znancov. Slabost bi bila, ako vere, ktero si v sercu imeti domišljuješ, zavolj te ali une reči, katerih je sto in tavžent, ko vere svoje na znanje ne daješ; luč, — tudi luč svete vere — ugasne, ako jo terdo in čisto pokriješ in jo zadušiš! Navskriž — beseda bi bila, ako po zunajnem se h kaki cerkvi prištevaš, po znotrajnem v sercu pa malo maraš za njo in ne čutiš, kako se jej godi. Sramotna boječnost bi bila, ako svoje vere očitno ne kažeš, za svojo cerkev se ne poteguješ, kedar jo sovražniki stiskajo, ali kedar te zasramovanje in preganjanje čaka za to. Ja, izdajavska nezvestoba bi bila, ko bi ž njenimi sovražniki potegnili, ž njimi svojo mater zaničevali, jim na roko šli in pomagali, to mater preganjati, da le nam prizanesejo in nas pri miru pusté.

Preljubi! Ničesar ni, kar bi nas bolj bolelo, kakor če nam kdo očita: Ti si slaboten, ti si navskriž govoriš, ti si plašen, ti si izdajavec. Pa tudi ničesar ni, kar bi nas bolj veselilo, kakor če nam kdo pravi: Pošten človek si, storil si svojo dolžnost, akoravno je bilo težavno, obnašal si se kot

pravi mož in korenjak. Razsodite sami! Ali smemo mar ravno pri nar svetejši reči celega našega življenja mehčuni, plašuni in izdajavci biti? Ali mar nam ni nar večja čast, ako se ravno za svojo nar svetejšo reč serčno potegujemo?

So dežele, kjer se hitro na prvi pogled pozna, ktere vere je kdo. Tam si v čast štejejo, svojo vero ob vsaki priložnosti na znanje dajati. To se pa ne godi, da bi si kake hvale ali časti vjeli, — zakaj posvetna čast in slava se po tem potu ne pridobi. Godi se to zavoljo tega, ker je vera po listih deželah močna in živa: česar pa je polno serce, tudi iz ust vre. Ta svetla luč naj tudi nam sveti! Tudi mi svojo čast v tem iščimo, da očitno kažemo, kaj in komu verujemo, ktere vere da smo, ali iščemo svoje zveličanje v imenu Jezusovem ali ne, ali se cerkve, ktero je on postavil za steber in podlago vse resnice, držimo ali ne, ali si po izgledu in po priprošnji svetnikov in svetnic božjih večno življenje iščemo ali ne. Polovičnjaki in veteranjaki so za nič, niso ne merzli ne topli; zatoraj posebno današnje dni nihče ne mara za nje, povsod se jih ogibajo in jih odganjajo od sebe. Iščimo svojo čast v tem, naj ljudem kažemo, da nam je zastran naše nar svetejše reči popolnoma jasno pred očmi, da vemo, pri čem da smo, in storimo, kar nam je sveta dolžnost. Po vesoljnem svetu slovijo spoznovavci in marterniki, veliko milijonov oznanuje njih čast in hvalo; ali je mar mogoče, ali je mar prav, da mi ne maramo za toliko čast? —

Pa ni le samo naša čast, da se terdno deržimo svete cerkve, in svojo vero serčno in očitno na znanje dajamo; tudi naša sreča je to. Kdo se zanaša na človeka, ki govori na obe strani? Ali bo mar prebrisani in modri zaupal človeku, ki po svojem obnašanju pravi: „Jaz sem katoljčan, pa malo maram za katoljško vero, kot katoljčan bi imel to in uno verovati, pa si narejam sam svojo vero; kot katoljčan bi imel to in uno storiti, to in uno opustiti, pa si dajem sam svoje zapovedi, da to in uno tudi ložej zanemarjem“; ali bo mar, uprašam, prebrisani in modri zaupal takemu človeku? Lebko bo sodil takole: Kdor Bogu ni mož beseda, gotovo tudi ljudem ne bo; po svojem dobičku bo gledal, ne pa na besedo, ktero mi je dal. Zategadelj si

ljudje po svetu eden drugemu tako malo zapajo, zategadelj so pri vseh tudi nar manjših rečeh tako previdni in prevdarjajo na vse strani, in le tam, kjer je še prava pobožnost doma, in kjer se sveta vera očitno kaže, le tam velja stari lepi pregovor: Mož-beseda. Kažimo toraj, da deržimo Bogu dano besedo, in tudi ljudje bojo imeli zaupanja do nas.

Zjedinjena moč veliko premore. Za to pa je treba, da vejo, kaj hočejo doseči, da so ene misli in da jih vodi modra roka. Večkrat smo že vidili in skusili, da mala peščica ljudi, ki so imeli svoj cilj in konec terdno pred očmi in se zvesto ravnali po tem, kar se jim je zaukazalo, da je ta peščica ljudi svojo voljo srečno dognala, svoje misli po sili tudi drugim natvezla in zaukazovala vsem drugim, katerih je bilo veliko več. Oni delajo zjedinjeno in zložno, zatoraj so tudi močni; uni pa, ki se radi imenujejo dobromisleči, so slabi, ker vleče vsak na svojo stran. Ko bi si vsi tisti, ki so prepričani, da svet potrebuje svete vere, da se ne spreoberne v kraj strahote in groze, ako bi vsi tisti, ki spoznajo, da je Jezusov nauk prava nebeška luč in večna resnica, ko bi si vsi ti terdno v roko segli, se zjediniili, to, kar v sercu nosijo, z djanjem in z besedo očitno na znanje dajali, se vsemu, kar laž in zvijača poskuša, možko nasproti stavili, — ali dro mislimo, da bi se mogla nevera in kriva vera, laž in izdaja nar svetejšega tako košatiti in tako razširjati po svetu? Nam ni treba, pravega cilja in konca še le iskati, kaže ga nam beseda: „To je večno življenje, da spoznajo tebe, samega pravega Boga, in Jezusa Kristusa, kterega si poslal“. Jan. 13, 3. Nam ni treba, vodja še le izbirati, dan nam je od zgoraj in prejel je oblast, „v nebesih in na zemlji zavezovati in razreševati“, Mat. 16, 19. Le pomislimo, da mi vsi le slišimo k eni celini, le imejmo se kot udje enega telesa, kot poklicani k enemu zveličanju, in ne sramujemo se naše vere in tistih, ki so z nami ravno tiste vere; in tudi mi bomo močni, in terdno bomo nasproti stali našim nasprotnikom: zjedinjena moč nam bo dajala moč.

Pa ne smemo tudi pozabiti velikega plačila, kterega je pravični sodnik obljubil vsem, ki njegovo vero očitno spoz-

nujejo in se svete cerkve terdno deržijo. On sam je rekel: „Kdorkoli mene spozna pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Kdor pa me zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih“, Mat. 10, 32. Sveta zgodovina pripoveduje od prvih kristjanov: „Bili so vsak dan v tempelju . . . so hvalili Boga in bili prijetni vsemu ljudstvu“. Dj. apost. 2, 46. in pravi potem dalej: „Z veliko močjo so aposteljni dajali pričevanje od ustajenja Jezusa Kristusa, Gospoda našega, in velika gnada je bila v vseh njih“, Dj. apost. 4, 33. „Oni pa so šli veseli spred zbora, ker so bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje terpeti“, Dj. apost. 5, 41. Ti so hodili in svetili pred veliko trumo svetih spoznovavcov in marternikov, ki se v nebesih večno veselijo, tukaj na zemlji pa visoko častijo. Ali mar samo občudujemo njih serčnost, ali pa smo volje jo tudi posnemati? Ali mar samo hvalimo njih plačilo, ali pa nas tudi mika, si ga privojskovati? Plašun se zasmehuje, mlačun in mehčun se na stran postavlja, serčni korenjak pa si pridobi svet, ja še več — svete nebesa; zakaj — kakor Jezus pravi — „nebeško kraljestvo silo terpi, in silni ga potegnejo na se“, Mat. 11, 12. Zatoraj, preljubi! ali mar naj svetejša reč in naj više plačilo ni vredno, da svoje svete vere plašno ne skrivamo, ampak očitno kažemo, komu in kaj verujemo?

Kako bi pa imeli svojo vero kazati in svoj cerkveni duh skazovati? Morebiti tako, da sami od sebe pravimo, koliko, in kako dolgo, in za koga smo žebrali, kolikokrat smo se postili, ktere pobožne dela smo opravili, koliko dobrega bližnjemu storili? To je farizejska pobožnost, in ta je — kakor Jezus sam uči — svoje plačilo že sprejela. Nikoli posiljeno, sam od sebe, pa vendar jasno in glasno govori pravi cerkveni duh. Jezusa križanega in njegove presvete matere podoba, ki jo ne nekako skrivši, temuč očitno kakor naj prvo lepoto in naj véci kinč v svoji izbi obesiš, glej ta sama podoba priča, da se ne sramuješ Zveličarja svojega. Sveta jeza, s katero maloprida bukve od sebe odganjaš, in skerblijiva gorečnost, s katero dobre in hvalevredne razprostrišaš, glej! to daje pričevanje tvoji veri. Po jedi kratka mo-

litvica, ki jo opraviš tudi tedaj, ko nihče za tebo tega ne stori, glej! ta molitvica govori glasno za tvojo serčno vero. Cerkovna zapoved zastran svetega posta, ki jo zvesto spolnuješ, akoravno se ti posmehujejo, sveta skerb, s katero tirjaš, da se ta postna zapoved tudi od tvojih ljudi spolnuje, glej! priče so, da v tvojih persih bije verno serce. In kedar nedelje in praznike lepo posvečuješ in ne pripuščaš, da tvoji podložni kupčujejo in prodajajo, težke hlapčje dela opravljajo in grozne nespodobnosti vganjajo in tako tem svetim dnevom strašno nečast delajo, glej! ta tvoja gorečnost spričuje, da tvoja vera ni mertva, in da v tebi živi cerkovni duh. In kedar ti rad v cerkev dohajaš, in tudi svoje otroke tega vadiš, kedar v cerkvi goreče žebraš, in se pogostoma in pobožno sveti mizi približuješ, glej! vse to oznanuje, da je v tvojem sercu prava pobožnost doma. In kedar ti, kolikor ti tvoje moči in tvoje dolžnosti pripuščajo, rad svoje dari donášaš, naj se hiša božja lepo popravi, razširjanje sv. vere podpira, zapuščenim in sirotam pomaga, glej! s tim oznanuješ, da hočeš enkrat k Bogu priti in deležen postati kraljestva njegovega. In kedar sovražniki svete vere in cerkve Boga preklinjajo, gerde laži trosijo, in ljudi plitve glave motijo, ti pa brez strahu se za pravico poteguješ in njih lažnjive mreže in proglje podiraš, kolikor le znaš in moreš, glej! spolnil si svojo dolžnost do svete cerkve.

Naše dni pa neverniki bolj prederzno povzdigujejo svojo glavo, se poprimejo vsake reči in se ne ustrašijo nobene, da bi le svoje nauke prav široko raztrosili; naše dni so se krivoverci, akoravno se med sebo pikajo in vjedajo, zjediniili v sovražtvu zoper katolijsko cerkev, jo černijo in vse njene naprave; naše dni se stiska in preganja cerkovni poglavar in v njem terpi vsa katolijska cerkev. Take strašne in grozovitne reči se godijo naše dni! Ko se pa kej takega godi, pravemu katoljčanu ni dovolj, da le svoje vsakdanje dolžnosti spolnuje, da le znotraj v sercu sveto cerkev ljubi, da le malo zdihuje, kako terdi so časi in kako hudobni so ljudje. On vidi, da je nar svetejša reč v nevarnosti, jo pomaga oteti, naj velja kar rado; za njegovo cerkev mu ni pretežka nobena reč, in naj bi šlo za blago in pre-

moženje in kri in življenje. Ako je domovina v nevarnosti, vojšak žlahtnega serca ne misli samo, kako oteti domačo hišo; za celo domovino daruje svoje življenje. In kakor dobri katoljčani bi o časih posebnih in velikih stisk in težav ne imeli posebno serčno in možko skazovati svoje vere? Le ne dajmo se moliti zavitemu sovražniku, ki nam šepeta: Tiho bodi, saj ti nisi v nevarnosti; tudi ne stegujem svoje roke nad celo cerkev, temuč le zoper tega ali unega človeka, le zoper to ali uno napravo. Pa ravno to je prava neumnost, da ljudje mislijo, da, ker oni nevarnosti očitno ne vidijo, tudi reš nobene nevarnosti ni, ali pa da mislijo, da, ker je le sama vera v nevarnosti, da je vse uno lepo pri miru in pokoju. Oh da bi ljudje le hotli spoznati, da se edinost v sveti veri in ljubezen do svete cerkve le zavoljo tega podkopuje, naj se po svetu vse prekucne in po koncu gre, in tako vse sorte hudobije brezskerbno doprinašajo. Zatoraj zamerčaj si dobro! Vsak kamen, ki se zavoljo tvoje merzlotte in nemarnosti do svete cerkve iz preslavne in prevelike hiše cerkovne izškerblja, se bo za tebo zagnal, naj te pokonča in zdrobi. Merčaj dobro! Nebo in zemlja bota prešla, Jezusove besede pa ne bodo prešle; vrata peklenške njegove cerkve ne bodo premagale; da bo ona obstala, za to se ni treba bati. Pa za nas se nam je treba tresti, da, ako se odcepimo ali se terdno ne deržimo skale, na kateri je cerkev postavljena, da nas burja ne odnese, da nas morski valovi ne požró, da, ako svojega pastirja zapustimo, volk ne pride in nas ne razterga, da, ako svojo mater, sveto cerkev, zaničujemo, ali se je sramujemo, da ta sramota ne pride nad njeno glavo, temuč nad našo, da nas ne pokrije črna noč nevere, pregrehe in hudobije in da ne občutimo ojstre šibe, katero smo si spletli s tem, da smo bili tako slabe vere. Preljubi! Opominjeval sem vas, pa vam nisem nič kaj novega povedal, tudi se nisem poslužil kake nove nenavadne obleke; pa časi so resnobni in tirjajo ojstro, da se obnašamo možko in serčno. Zatoraj sem za potrebno spoznal, vam na serce položiti, kako sveta da je dolžnost, naj današnje dni svoj cerkovni duh jasno kažemo in svojo vero očitno na znanje dajemo.

Zategavoljo ne zamujajte — to je moja serčna in goreča prošnja — ne zamujajte nobene priložnosti, naj se resnič naše svete vere zmiram bolj naučite in jih spoznate. Bolj jih bote znali, serčneje jih bote tudi na znanje dajali. Učite se in premišljuje, kako se je naši cerkvi godilo že celih osemnajst sto let, in čudili se bote in stermeli, kako modri so poti previdnosti božje. Vse je Bog tako ravnal, da so vse burje in nevarnosti le v to služile, da je sveta cerkev si več moči pridobila in se bolj razširila. Premišljuje, da je lepo in pošteno, možko hoditi za banderom, h kateremu ste pri svetem kerstu prisegli. Premišljuje, da bi bilo naj bolj sramotno, bandero ob uri nevarnosti zapustiti. Prepričani si bodite, da tako spoznanje sprejme svoje plačilo od Jezusa Kristusa, kterega ime s tem častimo in hvalimo. Ne poprašujte dolgo: Kaj nam je toraj storiti? Le to pogledjte, da se pravi kersansko-katoljški duh v vašem sercu oživí in vdomači, in te vam bo pravil povsod, naj se dogodi kaj malega ali imenitnega, kaj vsakdanjega ali nenavadnega, povsod vam bo pravil, kaj vam je storiti. Svet naj spozna in vé, kako da vam je resnica zastran nar svetejše reči vašega življenja, kako draga in ljuba da vam je prava vera, kako terdne in svete volje da ste braniti jo. Z besedami svetih aposteljnov Petra in Pavla tudi jaz vam kličem: „Bodite trezni in čujte, zakaj hudič, vaš zopernik, hodi okoli kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požerl, ustavljajte se mu, terdni v veri“ I. Petr. 5, 8; primite za božje orožje, da se zamorete braniti ob hudem dnevu, in v vseh rečéh popolni obstati“, Efež. 6, 13. Ravno s tem aposteljnomo bote pa tudi reči zamogli. „Ne bom osramoten. Vem namreč, komu sem veroval, in sem prepričan, da je mogoče, kar mi je izročeno, ohraniti do dne plačevanja.“ II. Tim. 1, 12.

Priča, akoravno le posamezna, priča, da v vašem sercu živí cerkovni duh, je to, da zvesto spolnujete cerkveno zapoved zastran svetega posta. Kaj ta postna postava po pismenki in po duhu od vas tirja, sem vam razložil lansko leto. Zdaj vam le koj še oklicujem postno postavo Kersške škofije, koja ostane tudi letos, kakor je bila lani. Dušnim pastirjem pa naročujem,

naj vam to postavo po pismenki in po duhu večkrat pred oči postavljajo.

Mesa jesti je prepovedano:

1. Vsak petek celega leta; 2. na pepelnico in tri poslednje dni velikega tedna; 3. vsako sredo, (petek) in saboto štirih kvaternih tednov; 4. na bilo a) pred binkošti, b) pred sv. Petrom in Pavlom, c) pred veliko gospojnico, d) pred vsemi svetniki, e) pred devico Marijo v adventu, in f) na bilo pred božičem.

Po tem takem je vse sabote — razun sabote pred veliko nočjo in pred binkošti, in štirih kvaternih sabot, — dalej vse gorej ne imenovane dni svetega postnega časa, kakor tudi vse srede v adventu, od mesa jesti pripuščeno. Kakor vsakdo lahko vidi, se je cerkovna postna postava imenitno zljajšala. Da se pa za toliko milost vsaj nekaj stori, se imajo te dišpenzirane dni požebrati „tri očenaši, tri češčena Marija“ in „apostoljska vera“ v čast prebritkemu terpljenju Jezusa Kristusa. Serčno pa želim, da bi te molitvice cela družina vkupaj ob enem opravljala, nekaj zato, da jih kdo opraviti ne pozabi, nekaj zato, da se zraven v misel jemlje, kaj cerkovna postava prav za prav tirja. Tudi se bolehnim ljudem, ki se v kopelnicah in drugih podobnih napravah nahajajo in ozdravljajo, — dalej ljudem, ki so na cesti, ali pa pri svojih predpostavljenih ali gospodarjih postnih jedí dobiti ne morejo, — vsem tem ljudem se dovoli naj pri mesu jedo; zató dopuščenje jim ni treba dalej prositi, le samo to se jim naroči, naj si po svoji vesti kako drugo težavno delo naložijo. Dalej dobijo duhovniki in spovedniki pravico dovoljevati, da kdo tudi gorej imenovane dni sme mesa jesti, vendar mora biti posebna sila. dalej naj se vselej gleda na starost, na zdravje in družinske okoljščine, in slednjič naj se modro in previdno priporoča, da si taki ljudje pri jedi, kakor si bodi, kaj pritergajo.

Cerkev je volje, s postom dušo zdravo ohraniti, ne pa truplo bolno narediti. Zategadelj postava ne veže ljudi, ki so v resnici bolni in tudi te zapovedi spolnovati dolžni niso. Kdor pa, akoravno ni prav bolen, temuč le bolehen, mesenih jedi težko pogreši ali jih uživati mora, te naj ali sam ali po svojem duhovniku ali zdravniku pri škofijstvu prošnjo uloži, naj

se mu dovoli, postne dni vselej pri mastnem jesti. Take prošnje se bojo rade usliševale, kolikor to cerkvene postave dopuščajo in dokazi pričajo, da je kaj takega treba.

Dalej pa tudi ne smemo pozabiti, da so v letu nekateri dnevi, ob katerih po cerkovni postavi ni še dovolj, da se mesenih jedi zderžujemo, temuč da cerkovna postava zapoveduje, te dni le enkrat na dan se do celega nasitovati. Ta zapoved veže vse, le samo ljudi ne, ki so bolni, ki težko delajo, in ki niso še 21 let ali pa so več kot 60 let stari. Vsi drugi ljudje so dolžni, te dni le enkrat na dan se do celega nasitovati, akoravno smejo meso jesti.

Taki dni, ob katerih je zapovedano, pri jedi si kaj pritergovati, so:

a) Vsak dan štiridesetdanskega posta razun nedelj; b) vsaka sreda in sabota v adventu, in c) gorej imenovani dni kvaternih tednov in gorej imenovane bile.

Preljubi! Veliki apostelj Pavl piše: „Če jed pohujša mojega brata, ne jem mesa vekomaj, da svojega brata ne pohujšam“, I. Kor. 8, 13. Ali se mar nam dozdeva malenkasta reč, kako jed uživati, in nas vseh mater pohujšati, njeno postavo zaničevati in sveto katolijsko cerkev razžaljevati? Ni veliko in težavno, česar cerkovni duh od nas tirja; spolnujmo to, da si moči pridobimo, delati tudi kaj bolj težavnega, ako potreba in sila navstane; in ne pozabimo nikoli, kar nam je Jezus obljubil: „Ker si bil v malem zvest, te postavim čez veliko; pojdi v veselje svojega Gospoda“, Mat. 25, 21.*)

V Celovcu 27. januarja 1860.

Valentin s/r.
knezoškof.

*) Ta pastirski list naj se nedeljo kvinkvagezimo po vseh farah namesti pridige bere in tukaj imenovani postni dni naj se med letom vselej popred vernim s kanceljna oznanujejo.

Podučenje za zakonske žene.

V v o d.

Od tajistega časa, kar sta Adam in Eva veseli paradiž zgubila, tudi pravega, čistega, stanovitnega veselja na tem svetu nikjer ne najdemo. Ta zemlja je postala dolina solz in terpljenja, vsi ljudje morajo nositi težki jarm Adamovih otrok. Na tem svetu vsak stan svoje veselje, pa tudi vsak stan svoje težave ima. To resnico mi bote tudi ve keršanske žene! gotovo poterstile. Kako dolgo je že od tega časa, da ste ve v zakonski stan stopile? Kako dolgo je že od tega, da ste lepo ovenčane tam pred altarjem stale vsaka z svojim ženinom, kjer sta si ženin in nevesta v roke segla in vpričo živega Boga, vpričo božjega namestnika, vpričo drugih svatov, v sveti zakon se zavezala? Takrat ste še bile v rožnem cvetu svojega življenja, takrat še terpljenja in žalosti niste poznale, takrat ste si od zakonskega stanú še morebiti zlate goré obetale! — Ko bi vas pa danes prašal, ali ste zares v zakonskem stanu tisto srečo, tisto sladko veselje našle, ki stb si ga poprej obetale, ali zares zakonski stan tolike sladkosti ima, kakor si jih nekteri mislijo; kaj mi bote odgovorile? Kaj ne to mi bote odgovorile, ja naš zakonski stan pač sladkosti ima, da se Bogu usmili! Sladkost in veselje zakonskega stanú se mora pač drago plačati! Oh koliko žalosti, koliko skerbi, koliko terpljenja, koliko grenkih ur smo si že poskusile v tem času, kar se v zakonskem stanu nahajamo! Ja gotova resnica je to: vsak stan na tem svetu scer svoje veselje, pa tudi svoje posebne težave ima! In tako tudi vaš zakonski stan. Od kod pa neki pride to, da vsak stan, posebno tudi zakonski večidelj toliko terpljenja, toliko britkosti ima? Nekaj pride od Boga; zakaj vsakemu človeku je Bog na tem svetu nek poseben križ naložil, da bi ga voljno nosil, dokler je božja volja, da bi si tako nebesa zaslužil. Ali veliko križev morajo ljudje pa tudi nositi, ker so si jih sami naložili. In to se tudi v vašem zakonskem stanu rado godi. Kedar zakonski svojih dolžnost ne dopolnujejo, kedar v svojem zakonskem

stanu ne živijo tako, kakor bi po božji volji živeti imeli, takrat si oni sami sebi težke križe nakladajo, ki jih potem le z veliko težavo nositi morajo. Da se tudi vam, ljube keršanske žene! taka godila ne bo, vas hočem danes zastran dolžnosti stanú nekoliko podučiti, da bote te svoje posebne dolžnosti dobro spoznale, tajiste zanjprej prav zvesto spolnovale, vse dozrajne zamude pa tudi še popravile! Zatoraj vam danes govoriti hočem od tistih poglavitnih dolžnost, ki posebno vaš stan zadevajo. Govoril bom v imenu Jezusa, Marije in svetega Jožefa, v imenu te blažene, svete rodovine; ve pa zvesto in tanko poslušajte!

Razlaga.

Vsak stan ima svoje dolžnosti; tako imate tudi ve keršanske žene! vsaka svoje posebne dolžnosti. In kakor bote te svoje dolžnosti spolnovale, zvesto ali nezvesto, dobro ali slabo: tako bo tudi vaše življenje, srečno ali nesrečno za ta svet in tudi za celo večnost. Zategadelj je veliko na tem ležeče, da vsaka izmed vas svoje dolžnosti dobro spozna, potem si pa tudi stanovitno prizadeva, s pomočjo gnade božje tajiste prav zvesto spolnovati. Ravno iz tega cilja in konca vas tudi zdaj zastran vaših poglavitnih dolžnost nekoliko podučiti želim. Po navadi ima človek le eno imé, vé pa imate po troje imen. Mož vas kliče: žena! Otroci vas kličejo: mati! hlapci in dekle vas pa kličejo: gospodinja! Zatorej pa tudi trojne dolžnosti imate: a) kakor žene, b) kakor matere, in c) kakor hišne gospodinje.

Ktere dolžnosti imate kakor zakonske žene? — 1. Kakor zakonske žene ste dolžne, vsaka svojega moža spoštovati, preserčno ljubiti in njemu zvesta tovaršica biti celo življenje. To je vaša prva dolžnost. Mož je glava žene, kakor je Kristus glava svoje neveste, svete cerkve. Zatoraj morate tudi vsaka svojega moža prav spoštovati, kakor tudi cerkev Kristusa zmirom spoštuje. Tam pred božjim altarjem sta si enkrat tudi zakonsko ljubezen eden drugemu prisegla. Zatoraj moraš tudi ti, keršanska žena! svojega moža priserčno ljubiti: kakor tudi cerkev preserčno ljubi svojega ženina Jezusa. Kakor dišeči rožmarin zmirom lepo zeleni po letu in po zimi, tako mora

tudi vajna zakonska ljubezen zmirom zelena ostati; in akoravno se mož in žena s časom postarata, zakonska ljubezen se pa nigdar ne sme postarati; zmirom mora ravno tista ostati. To je potem prava ljubezen, ki celo življenje svetlo plamti; ja, katera tudi celo večnost živela in gorela bo. Iz take prave ljubezni izvira potem tista zakonska zvestoba, da mož in žena eden drugemu zvesta ostaneta; da eden drugemu lepo pomagata k časni sreči in k večnemu zeličanju; da pa tudi v zdravju in boleznih, sreči in nesreči, v veselju in žalosti eden drugemu zvesta ostaneta, eden drugega ne zapustita, dokler ju smert ne loči. Le dobro se sprašajte, ali se niste kaj že pregrešile zoper to prvo dolžnost, zoper zakonsko ljubezen in zvestobo! — Vaša vest vam vse razodela bo. —

Dolžne ste 2. vsaka svojemu možu pokorna biti v vseh pravičnih in pripuščenih rečeh. Mož je glava žene, kar on zapoveduje, mora dobra žena radovoljno storiti. To je božja volja tako. Že k prvi ženi Evi je Gospod Bog tako govoril, rekoč: „Ti boš pod oblastjo moža, in on bo nad teboj gospodoval“, (Genes. 3, 16.) Pa tudi sveto pismo novega testameta tako govori; rekoč: „Žene, bodite pokorne svojim možem, kakor se spodobi v Gospodu“, (Kolos. 3, 18.) To je tedaj vaša druga dolžnost. Le zvesto jo dopolnajte. Bodite pokorne svojim možem v vseh pravičnih rečeh: rade in brez zoperstavljanja se tudi udajte svojim možem, kar zakonsko postelj zadeva. Bodite ve žene pa tudi sramožljive, otrok se ne branite — zato vas je Bog poklical v zakonski stan, vse naj se po božji volji godi. Pa tudi na zakonski postelji Boga pred očmi imejte, kateremu bodete enkrat morale rajtengo dajati od svojega stanú. — Zategadelj morate 3. prav boga-boječe, pobožne žene biti, da bote v svojem stanu po božji volji dobro in zvesto živele. V svetem pismu starega testameta se tako bere: „Vsaka hudobija je mala proti ženski hudobiji; in vsaka hudobija se da prenesti, le ženska hudobija ne. Ni hujše glave, kakor je kačja glava; ni hujše jeze, kakor je ženska jeza. Boljše je, pri levu in med zverino prebivati, kakor pri hudobni ženi. Njen mož ječi in tiho zdihuje. — Pa srečen je mož, ki dobro ženko ima; še enkrat tako dolgo bo živel. Pridna žena ga razveseljuje; v miru

bo doživel leta svojega življenja. Ali je bogat, ali ubožen, je njegovo serce dobre volje, njegovo lice veselo“, (Sir. 25, 19—26, 1—4.) Tako govori sam božji Duh. Ali ktere žene so tako hudobne, in ktere so pa tako dobre in ljubeznjive? Na kratko vam povem: Tiste žene, ki se Boga ne bojijo, ki Bogu zvesto ne služijo, ki Boga iz svojega serca preženejo, tajiste žene so hudobne; in živi pekel ima tak mož že na svetu, kateri mora zraven tako hudobne žene prebivati. Dobre in ljubeznjive so pa tiste žene, katere se Boga bojijo, ki Bogu lepo služijo, ki pobožno serce imajo. Zategadelj vam je prave, resnicne in prav globoke pobožnosti vsem potreba. Iz take sercne pobožnosti potem izvira ta ljuba poterpežljivost, krotkost in podanje v božjo voljo, kar je vse potrebno k sreči zakonskega stanú. Oh da bi le, ljube, keršanske žene! v vašem stanu prav poterpežljive, krotke, v vseh okoljšinah svojega življenja v božjo voljo udane bile; oh kako lepo krono za večnost bi si spletle iz tega ojstrega ternja, po katerem na tem svetu večkrat hoditi morate? Če imate dobre može, Bogu se lepo zahvaljajte — dober mož je velik božji dar; če imate pa hudobne može, imate pa še lepšo priložnost za nebesa si veliko zasluženja pripravljati. Zoper hudobne može vam ženam danes dva pomočka priporočim: a) vam podam dobro mazilo, in b) dober nauk. — Veste, ljube žene! kaj morate storiti, da bote svoje hudobne može premagale, da jih bote poboljšale, da bote vender v lepem miru in v keršanski ljubezni skupej živele? S pravo poterpežljivostjo se morate prav dobro namazati vsak dan; poterpežljivost vse prenaša, vse poterpi; pa tudi vsak dan morate ponižno Boga prositi za to zlahtno mazilo keršanske poterpežljivosti. In dobri nauk pa, ki vam ga dam, je ta: Kedar se vam prav huda godi in se same ne morete več tolažiti, tukaj sem v cerkev, v to hišo božjo pritecite, tukaj pri Jezusu v zakramentu sv. Rešnega Telesa pričujočem išcite pomoči in tolažbe; pred Njim razlivajte svoje pobite serca, Njemu potožite svoje reve in nadloge, svoje križe in težave; in usmiljeni Jezus in pa Njegova mati Marija imata toliko sladke tolažbe tudi za vas! Tukaj bote zadobile gnado in pomoč, da bote svoje križe in nadloge zanaprej bolj lahko

nosile, dokler vam jih Bog enkrat čisto in vse odložil bo! Zatoraj le prav ljubeznjive, svobjim možem zveste, pokorne, tihe in krotke bodite. Pa tudi v božjem strahu in prav pobožno živite; to so vaše pglavitne dolžnosti, ki jih imate kakor keršanske žene! —

Zdaj vam pa povedal bom, ktere dolžnosti pa imate

b) kakor keršanske matere. — Oh tukej še le imate prav velikih in svetih dolžnost! Žlahtno, drago blago je sam nebeški Oče vam izročil, da bi ga lepo, skerbno in zvesto varovale; ob svojem času ga bo nazaj tirjal iz vaših rok. In to žlahtno, drago, vam sporočeno blago so vaši nedolžni otročiči; oni so nar žlahtniše, nar dražje blago, katerega pri hiši imate. Pri svetem kerstu je sveti Duh vaše otroke posvetil za tempel, v katerem hoče zanaprej prebivati. Pri svetem kerstu so vaši otroci tudi božji otroci postali; postali so bratje in sestre Jezusa Kristusa; njih duša je bila tamkaj posvečena, v prelepo oblačilo nedolžnosti in gnade božje oblečena. Dušni pastir so vaše otroke v kerstne bukve zapisali; med tem so pa angeli božji imena vaših otrok tudi v bukve večnega življenja zapisali. In glejte! te svete, nedolžne dušice, te ljubeznjive angeljčke v človeški podobi je potem Bog vaši skerbi izročil, da bi vé keršanske matere! tajiste lepo varovale — dobro izrejale, jih nedolžne ohranile, da bi vaši otroci enkrat pošteni ljudje, dobri kristjani bili na tem svetu, po smerti pa število izvoljenih v nebesih množili. Glejte! kako imenitna je tedaj vaša dolžnost, otroke prav rediti in jim tako k časni in večni sreči pomagati! Zatoraj vam zdaj nekoliko razložiti hočem, kaj imate, ve keršanske matere storiti, da bote to svojo imenitno sveto dolžnost prav spolnovalle. Dolžne ste keršanske matere skerbeti za truplo in za dušo svojih otrok. Ker pa le dobro, zdravo drevo, dober, zdrav sad rodi, morate tudi narpred za to skerbeti, da bote same zdrave na truplu, pa tudi zdrave na svoji duši. Potem bote tudi dobre, zdrave otroke na svet rodile. Pa že pred porodom se mora začeti vaša skerb za otroka, ki ga pod svojim sercom nosite. Varujte se matere! y nosečem stanu vsega, kar bi znalo vam in otroku škodovati. Varujte se takrat pretežkega dela, predolgh potov, varujte se nezmernosti v jedi

in pijači, posebno pa hude jeze in velike žalosti. Vse to bi vam in vašemu otroku zelo škodljivo bilo. Že takrat, keršanske matere! v pogostih molitvah in serčnih zdihljajih svojega otroka Bogu priporočajte, in ga ponižno prosite za srečen porod, za pomoč in tolažbo za tisto bitko uro, ki je mnogokrat tako huda in nevarna? Kako lepa je tudi tista navada, da žene pred porodom k spovedi grejo in k božji mizi pristopijo! Ta lepa, keršanska navada naj bo tudi vam vsem serčno priporočena! — Po porodu pa morate skrbeti za telesno zdravje svojih otrok, posebno se tudi takrat, kedar otroka na persih imate, vseh hudih strast varujte, posebno jeze in sovražstva, da ne bojo otroci vaše jeze in hude nature že z maternim mlekom v se serkali. Malih otrok tudi k sebi v postelj ne jemljite. Koliko nesreče je že s tem se zgodilo! Tudi snažnost, primeren živež in prava obleka mora malim otrokom k zdravju in dobri rasti pomagati. Kakor pa otroci že nekoliko odrastejo, jih morate tudi hitro dela vaditi; se vé da le kaj malega in lehkega, kar otroci lahko storijo. Tako bojo tudi enkrat pridni delavci, kedar odrastejo. Če se bojo pa že od mladih nog vadili lenobo pasti in brez vsakega opravila okoli pohajati, bojo pa tudi celo življenje gerdi lenuhi ostali. „Lenoba pa je bogata mati vsake hudobije“. Svoje mlade dekleta morate dela vaditi — posebno domačih ženskih opravil jih dobro učiti in zbrihtati, da vam bojo znale lepo pri delu pomagati, da bojo tudi samé enkrat, ako jih Bog v zakon pokliče, pametne, delavne in modre gospodinje. Toliko skerb morate imeti za truplo, za telesno zrejenje svojih otrok. Ali še večjo skerb morate imeti za njih neumerjočo dušo, katera je po božji podobi stvarjena. — Nedolžni otroci so žlahtne, mlade drevesca, ki v vertu svete katolijske cerkve tako ljubeznjivo rastejo. Mlade drevesca skerbnega vertnarja potrebujejo; tako pa tudi mali otroci. Matere, očetje, dušni pastirji in drugi učeniki, to so potrebni vertnarji nedolžnih otrok. Pa vendar med vsemi temi je mati prva in nar boljša vertnarica, ki nad otrokom svojim nar večjo oblast ima. In kakor bote, keršanske matere! svoje otroke od mladih nog na dobro ali na hudo stran nagnile, tako bojo otroci večidelj tudi celo svoje življenje ostali. — Že takrat, ko svoje otroke

na rokah varujete in pestujete, jim morate večkrat proti nebesom pokazati, tje, kjer ljubi Bog prebiva, kjer je Oče nebeški doma. Kakor pa otroci že nekoliko govoriti znajo, ga moraš, ti keršanska mati, že tudi nekaj učiti od Boga. Nar prej ga nauči lepo pokrižati se, potem pa počasi in pobožno moliti Očenaš, Česceno Marijo, apostoljsko vero. Vsako jutro, vsak večer svojega otroka pokrižaj in moli ž njim. Tako se bojo otroci moliti naučili in tudi navadili. Potem jih učite tistih prvih in poglobitnih resnic iz keršanskega nauka, katere vsak kristjan znati mora. To je izreja pameti vaših otrok, tako jim bistríte um in modrite glavico. Kedar so pa otroci že zadosti veliki, jih morate pridno v šolo in v cerkev pošiljati, da se tam naučijo, česar jih doma naučiti ne morete. V šoli in cerkvi se bojo otroci učili Boga spoznati in Njemu lepo služiti. Tam se bojo učili spoznati Jezusa in Njegove svete nauke, in tisto zveličansko stezo, po kateri se k Jezusu v nebеса pride. To je pač potrebno spoznanje za vsakega; zatoraj je pa tudi vaša sveta dolžnost, otroke doma učiti, potem jih pa tudi pridno v šolo in h keršanskemu nauku v cerkev pošiljati. — Posebno morate keršanske matere! tudi nedolžno serce svojih otrok prav obdelovati. Otročje serca so nepopisane bukve; kar bote v te bukve zapisali, dobrega ali hudega, to bo v njih ostalo. Otročje serce je vosku podobno, iz katerega se vsaka podoba lahko naredí; tako mehko, tako pripravno za dobro in za hudo je tudi otročje serce. Kar se v njega sadi, dobro ali hudo, to tudi iz njega priraste. Pa človeška natura je po poerbanem grehu popačena, in le k hudemu bolj kakor k dobremu nagnjena. Tudi pri malih otrokih se to nagnenje k hudemu hitro prikazuje. Hudo nagnenje to je tista strupena zel, ki se tudi v otročjem sercu vkoreniniti hoče. Kakor pa skerben vertnar svoje drevesa tudi obrezuje, jih lepo trebi, kakor priden vertnar ne pusti, da bi strupene zeljša v njegovem vertu rastle, tako morate tudi vé keršanske matere! storiti. Ako vidite, da so vaši otroci k tej ali drugi hudi reči nagnjeni, da na to ali uno vižo svojo hudobnost kažejo, takrat ne smete vi temu hudemu nagnenju vaših otrok streči in jim vsega spolnovati, kar otroci imeti hočejo; ampak vi se morate temu hudemu nagnenju hitro v

začetku zoperstavljeni; ve si morate prizadevati, to strupeno zel iz serca vaših otrok čisto izrovati in strebiti. Otroci so radi nagnjeni k svojeglavnosti. Ali otročja svojeglavnost se mora pregnati, njih lastna volja prelomiti, kakor hitro kaj takega imeti hočejo, kar ni prav. Oh kako se pregrešijo tiste matere, ki svojim otrokom vse privolijo, jim vse spolnujejo, karkoli si nespametni otroci poželjujejo. Namesto da bi imeli otroci svoje matere ubogati, pa le nespametne matere svoje otroke ubogajo in jim vse storijo, karkoli otroci imeti hočejo. To je pač velik greh pri otroški reji. Iz takih razvajenih samoglavnih otrok nikdar kaj prida ne bo. Taki otroci bojo enkrat kervava šiba svojim nespametnim staršem, ne veselje, ampak žalost, ja velika žalost za njih stare dni. — Otroci so k nezmernosti v jedi nagnjeni. Zatoraj ne smete otrokom vselej toliko dajati, kolikor imeti hočejo. Ne bilo bi prav, bilo bi tudi neusmiljeno, ako bi otroke, posebno male otroke stradati pustili; otroci rastejo, zatoraj tudi jesti morajo. Pa boljše je otrokom po malem, pa večkrat dajati, kakor pa naenkrat toliko, da se že kakor otroci nezmernosti vadijo, in tako ne le samo na duši, ampak tudi na truplu, na zdravju škode terpijo. Matere! varujte svoje otroke tudi zberljivosti v jedi. Ako ene jedi nočejo, ne dajajte nobene druge več. Kedar bodo lačni, bodo že jedli vsako jed od kraja. Otrokom žganja ali vina dajati, Bog ne daj. Mleko pa voda, to je pijača otrokom in mladim ljudem. Otroci so tudi k nečimernosti in k prevzetnosti nagnjeni. Zatoraj otrok le preveč ne hvaliti, da se ne bojo prevzeli. Ne oblačite svojih otrok čez vaš stan, iz tega pride gerda lišparija. Ne hvalite svojega otroka zavolj lepega oblačila, tako bi ga še vi k nečimernosti, k prevzetnosti napeljevali. Pač vsako hudo nagnenje si prizadevajte pri svojih otrokih v začetku zatreti, kolikor je nar več mogoče. — Pa ljube matere! vse to še zadosti ni. Iz verta je treba slabo zeljše izrovati, popipati; potem se pa tudi mora z dobrim semenom obsevat ali obsajati z lepimi rožicami. Tako morate tudi pri vaših otrokih storiti. Morate iz njih serca vse hudo izganjati; morate pa tudi vertec otročjega serca z dobrim semenom obsevat; lepe, žlahtne rožice mo-

rate tudi v njega zasjati. Posebno pa morate lepe čednosti: gorečo ljubezen do Boga, gorečo ljubezen do Jezusa in Marije, ponižnost, čistost in pokorščino, te zlahtne štiri rožice v njih mehko, še nedolžno serce zasaditi. Božji strah jim morate tudi globoko v serce vtisniti, da se bojo otroci bali kaj hudega storiti, govoriti ali misliti vpricho Boga, kateri je povsod, kateri vse vidi in vse vé. Božji strah naj vaše otroke spremlja povsod, tako se bojo tudi povsod lepo obnašali! — Dolžni ste otroke lepo učiti, svariti, opominjati, od hudega jih odvracati; ako pa lepa beseda ne pomaga, mora pa šiba pripomoči. Otroci morajo imeti pravičen strah. V vsaki keršanski hiši mora v kotu božja martra viseti; blizo božje martre naj pa tudi šiba visi, katera nepokornim porednim otrokom brez usmiljenja naj poje, kedar jo zaslužijo. „Kdor se šibe ne posluži, tajisti svojega otroka sovraži; kdor ga pa za ljubo ima, tajistega pa tepe, kaderkoli si zasluži,“ tako že sam božji duh govori. Pa kaznovati ne smete ne preojstro, ne premehko, ampak kar je prav; kaznovati ne smete jezé se in preklinovaje, ampak iz prave, keršanske ljubezni, da bi se otroci zanaprej hudega bali in se poboljšali. Dokler je drevce mlado, se še da ušibniti; kadar je pa že visoko izrastlo, potem se pa ne da več pripogibati. Kako imeniten nauk za otroško rejo je v tih kratkih besedah zapopaden! Matere! ne pustite, da bi otroci obojnega spola v eni postelji skupej ležali. Vi morate vaše otroke vsake nevarnosti varovati; vsako hudo priložnost morate od njih odvracovati. Posebno morate oči na svoje odraščene sine in hčere obračati. Ne pripuščajte vašim otrokom se potepati ali v kako slabo tovaršijo ali v kerčmo zahajati, kjer se nič prida ne vidi in ne sliši; kjer bi vaši otroci, sini ali hčere le svoje poštenje, svojo nedolžnost zgubili, vam pa in celi hiši žalost in sramoto napravili. Ne terpite po nobeni viži, da bi vaši sinovi ali hčere kako grešno znanje imeli; grešno znanje le v greh zapelja; v srečen zakon pa malokdaj ali pa nikoli. Če se pa vendar katero iz med vaših otrok tako dalječ zgubi, oh! ne nehajte ga svariti, opominjati, prositi, solze pretakati, Bogu ga priporočati in za njegovo poboljšanje prositi, dokler ga na pravi pot nazaj ne pripeljate in poboljšate. Sveta Monika je

tako britke solze pretakala za svojim zgubljenim sinom Avguštinom; tako dolgo in tako goreče je molila za njega, dokler je bila uslišana. Avguštin se je poboljšal in spokoril, velik svetnik je postal in tolik učenik, da mu skoraj med vsemi učniki v katoljski cerkvi para ni. — Pa veste, kaj je potreba, da bote svoje otroke prav dobre in pobožne zredile? Ve jim morate same prav lepe zglede dajati, prav lepe izglede pobožnosti in čednega, keršanskega zadržanja. Mati svete Terezije je večkrat po noči ustala, pri postelji pokleknila in Boga pobožno molila. Mlada Trezika je to vidila in je ravno tako storila. Pozneje je pa velika svetnica postala. Tako veliko premore lep izgled! Brez lepega izgleda pa tudi nar lepši nauk nič ne pomaga. Ker pa je človeško delo, človeško prizadevanje čisto prazno, ako Bog svojega žegna ne da, ve keršanske matere stanovitno Boga prosite, da bi On, ljubi Oče nebeški, vse vaše dela in skerbi, ki jih pri vaši otroški reji imate, obilno porosil s svojim nebeškim blagoslovom. Ja vsak dan molite tudi za vaše otročice, vsak dan jih Bogu in Mariji priporočajte; tako vam ljubi nebeški Oče tudi svojega blagoslova odtegnil ne bo! To so tedaj vaše svete dolžnosti, ki jih imate kakor keršanske matere.

Ve ste pa c) tudi hišne gospodinje; zatoraj vam bom še čisto na kratko povedal, ktere posebne dolžnosti imate kakor hišne gospodinje. Kakor gospodinje morate dobro gospodiniti, morate delavne in pridne biti, morate vsako reč modro in dobro obračati, morate prihranljive, pa vendar ne preskope biti, morate svoje domače v pravem in lepem redu imeti. Morate nad vsemi domačimi, posebno nad hlapci in deklami čuti, da se lepo zadržujejo, da se nič hudega pri hiši ne godi. Gospodinja mora povsod biti, povsod imeti svoje oči. Morate svoje domače lepo svariti, kedar je potreba; in k vsemu lepemu jih napeljevati. Morate svoje domače, tudi hlapce in dekile k božji službi, h keršanskemu nauku ravnati in pošiljati, ker jim je keršansko podučenje k zveličanju tako silno potrebno. Pa naročiti jim tudi morate, da bojo o pravem času zopet domá. Bodite ljubeznive vsem domačim ljudem, če ktero zboli, skerbno in radovoljno mu strezite,

kar že sploh keršanska ljubezen tirja. Bodite svojim domačim prave pobožnosti in vsake čednosti nar lepši izgled. Tako bote prave, dobre gospodinje, nad katerimi se tudi Bog veseli in dopadanje ima! Imate še stariše, lepo jih imejte, kakor je Bog zapovedal v šterti zapovedi, da bote srečne na tem in na unem svetu. —

Sklep.

Oj blagor vam, ljube keršanske žene, matere in gospodinje! ako bote te svoje imenitne dolžnosti zvesto in iz ljubezni do Boga z veseljem spolnovali. Srečno in veselo bote živele v svojem težavnem zakonskem stanu, pridne in poštene otroke bote imele, kateri bojo že tukaj vaše veselje, na starost vaša podpora, po smerti pa vaša naj lepša krona v nebesih! Amen.

Novi čar.

* Iz Celovca. II. V katerem jeziku naj se podučuje v početnih ali ljudskih šolah? Človek bi ne bil si več v misel vzel, da nam bode še kedaj treba, zastran tega toliko jasnega vprašanja pričakati in pravdati se. Pa časi se menjajo, in z njimi se menjajo tudi ljudje! Da toraj to reč do čistega in jasnega doženemo, prevdarjajmo najpred:

a) namen početnih šol. Čemu da so početne šole, so nam naj lepše pokazali slavni šolnik in prvi slovenski pisatelj, premlostlj. knez in škof lavantinski Anton Martin. V „Drobtinah“ l. 1853 str. 113 pišejo takole: „Dobra šola glavo razjasni in serce za dobro ogreje; in to je šole prvi, sveti namen. Učiti otroke po keršansko modro živeti, si za časno srečo in zveličanje večno skrbeti, za to je šola. Pošteno djanje ima v šoli prvo — posvetno znanje posledno mesto. Dobro je, znati pisati in brati, pa stokrat bolje pošteno ravnati. Brez modre glave in pravičnega serca je tudi nemška beseda prazen mak. Slovenci! ne bodite abotne šalobarde, le na nemščino gnati, požlahtnenje serca pa zanemariti. Ovo bi bilo na robe delo. Šole so nam potrebne: to lahko vsak spozna, ali kdor le po nemški besedi šolo ceni, se močno goljfa. Gorjé vam, ako svoje otroke samo zato v šolo pošiljate, naj bi se nemčije učili, za modro glavo in pošteno serce vam pa ni mar! Nezarobljeni, napuhljeni otroci vas bodo po nemški kleli, vi starši bote pa po slovensko solze točili. — Potrebnejše je, Boga se bati in spoštovati starše, kakor nemškovati. Dobra je nemška beseda dobra, in kdor se nje lotiti

utegne, naj ne zamudi, pa edina pot k pravi sreči ni, kakor nekteri mislijo. Lepo Bogu služiti, očeta in mater lepo imeti, cesarju ali od Boga dani gosposki pokoren biti, svoje delo dobro znati, svoje dolžnosti, križe in težave (Adamov jarm) voljno nositi, veselo živeti in srečno umreti; ovi zlati nauki so človeku veliko potrebnjše ko nemščina; ona bodi pridnim šolarjem naveržek. Tako nas sam Jezus uči, rekoč: „Iščite pred vsim božjega kraljestva in njegove pravice; vse drugo vam bo naverženo.“ Ta zlata beseda tudi za naše šole velja. V „Drobtinah“ l. 1854 str. 118 pišejo ravno tudi oni: „Šola je božji dar, dokler je keršanska in pa prav pridna, v koji se deca učijo Boga spoznati in mu lepo služiti, starše ubogati, gosposko spoštovati, ljubiti svojo domovino, dopolniti vestno svoje dolžnosti, in pa zadovoljno živeti. Ako pa starši le za nemško besedo svoje otroke v šolo pošiljajo . . . take šole so iz pekla doma; bolje da bi jih ne bilo!“ Imeniten je toraj namen, pa tudi sveta dolžnost početnih šol: naj vse učence svoje tako omikajo, da bojo pametni ljudje v svojih opravilih, umni in zvedeni za človeško družbo pa pobožni kristjani. Oh koliko težka butara, oh koliko težavno opravilo! Da bi le vsaj častiti gosposdi duhovniki ne mislili, da so početne šole za to, naj se ubogi otročiči nekaj nemških besed naučijo! Početnih šol sveti namen je, kakor smo že l. 1852 pisali: Iz slovenskih otrok narejati modre zemljenčane, zveste državljane in pobožne kristjane. — Zdaj že vemo, čemu da so početne šole, tudi že vemo, v katerem jeziku bi se imelo podučevati v početnih šolah; pa pogledjmo dalej, kaj pravijo od učnega jezika

b) cesarske postave. 24. maja l. 1851 št. 358 je visoko c. k. ministerstvo za bogočastje in uk na svetlo dalo tale ukaz: „Dass zwar die Muttersprache durchaus als Grundlage des Unterrichtes angenommen, dass sie auch in der Zeit der Ueberwindung der ersten Anfangsgründe beim ersten Leseunterrichte gebraucht, so wie bei jenem Gegenstande, der nicht minder auf das Herz und Gemüth, als auf den Verstand zu wirken hat, nämlich bei dem Religionsunterrichte beibehalten; dass aber beim weiteren Fortschreiten des Unterrichtes allenfalls gleich bei Beginn der zweiten Klasse die zweite Landessprache als ein ordentlicher Gegenstand der Unterweisung aufgenommen, und durch Lesen, Sprechen und Schreiben in dem Masse fleissig geübt werde, dass die Kinder eine Fertigkeit in ihrem Gebrauche erlangen.“ — Dalej je ravno to ministerstvo 23. oktobra 1856 št. 13571 dalo tole postavo: „Das k. k. Ministerium hat die Bewilligung auszusprechen geruht, dass in jenen slovenischen Orten und Schulen, wo einerseits die Verhältnisse und die daraus hervorgehenden Bedürfnisse und Wünsche der Bevölkerung dafür sprechen und wo anderseits der Unterricht in der Muttersprache, womit unter allen Umständen zu beginnen und die erste sichere Grundlage jedes weiteren Sprachunterrichtes zu legen

ist, hinreichend weit vorgeschritten und fest begründet ist, darauf bedacht zu nehmen und fähige Lehrer zu ermuntern seien, auch dem Unterricht in der deutschen Sprache ihre Aufmerksamkeit und ihren Eifer zuzuwenden.“ To so vendar jasne besede: Materni jezik mora biti v početnih šolah pri vseh predmetih, pa skoz in skoz učni jezik; toraj je za slovenske šole učni jezik — slovenski, za nemške pa nemški; zraven se pa uči drugi deželni jezik, toraj v slovenskih šolah nemški, na kar se bistro gleda in kar se oestro tirja; kaj pa po nemških šolah? kako se pravi za Nemce drugi deželni jezik? kdo za to mara? kdo tega tirja? Odkritoserčno povemo, da mi nismo teh misel, da mi nočemo nikomur sile delati in mu naš slovenski jezik po sili vrinovati, — le postava tako zaukazuje. Naša misel je tale: Naj pravičnejše, pa tudi naj bolje in modrejše bi bilo za Slovence in Nemce, da bi se v početnicah učni jezik, nar manj ko je mogoče, mešal, da bi se ubogi otročiči s ptujim jezikom v početnicah ne silili in ne terpinčili, in da bi se zlate šolske ure skerbno obračale na une potrebne reči, katerih je naše dni sila veliko. Premišljujmo še tudi, kaj tirja zastran učnega jezika

c) sreča in blagor cerkve in države. Dajati Bogu, kar je božjega, in cesarju kar je cesarjevega, to je človeka sveti poklic in sveta dolžnost. Pa vendar naj prvo je, dajati Bogu, kar je božjega. Zakaj kdor Bogu božje daje, bo tudi dajal vsakemu svoje, pravo keršanstvo se ne da misliti brez pravice, ljubezni in pokorščine. Za tega voljo je pa tudi keršanski nauk nar imenitnejša reč početne šole, — je tako rekoč zlato solnce, okoli kterega se naj suka ves šolski nauk. Gorje nam, ako bi se naši otroci v šolah učili tiste modrosti, ki je pred Bogom norost, tiste modrosti, od ktere se bere: „Modri so, da delajo hudo, dobrega pa ne vedó storiti.“ Za keršansko vero in cerkev so priburili hudi, nevarni časi. Res da so preljubi Slovenci še terdne vere in pobožnega duha, vendar preberite pastirski list premilostl. knezoškofa našega in vidili bote, da so časi hudi in nevarni; sam večni Bog vé, kaj nas še čaka. Kdo pa bo terdno stal ob uri skušnjave in nevihte? Kdor je v sv. kerš. nauku dobro podučen. Zatoraj preskerbni viši pastir tudi serčno in goreče prosijo, naj se vsi verni marljivo in dobro učijo svetih resnic katoliške vere! Keršanski nauk pa obsega celi katekizem, zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze, razlaganje sv. evangelja, cerkvene obrede ali ceremonije in cerkveno zgodovino. Koliko svetih in lepih reči, in vse te reči razlaga modri in vestni katehet slovenski mladini po slovensko. Vse te reči morajo otroci doma pridno ponavljati, da jih v glavi in v sercu ohranijo. Pa prašamo — za božjo voljo, kako more slovenska reva slovenski nauk doma ponavljati, ako slovensko brati ne zna? Sirote vzamejo nemški katekizem v roko, in si neznane besede v glavo zabijajo tako dolgo, da jih v glavi ohranijo. Pa potem tudi znajo keršanski nauk, da se Bogu usmili! Komaj bo

14 dni, kar prideta ženin in nevesta pred nekega duhovnika v Celovcu, naj pokažeta, kako sta podučena v keršanskem nauku. Nevesta je bila Slovenka, blizo Celovca v Č. domá, kjer je pa šola terdo nemška. Gospod popraša nevesto po slovenski, ona se pa odreže: „Oj tajč, hospud! oj tajč!“ Gospod poprašajo po nemško in glej! šlo je, ko bi bil uro sprožil, vse je ropotalo. Jo pohvalijo in barajo dalej to in uno, kaj to pomenja: pa glej! od vsega klopotanja ni zastopila besedice, ni mogla reči ne bev ne mev! — Katoliška cerkev! ti potrebuješ danešnje dni dobro in temeljito podučenih kristjanov; katoliška cerkev! tebi je gotovo bolj in več mar za neumerjočo dušo svojih ovčic, kakor za nekaj praznih in piškovih nemških besed; katoliška cerkev! skerbna mati! spoznaj svojo srečo in blagor, pa tudi svojo nalogo in dolžnost! —

Srečna in slavna je dalej tista dežela, kjer si znajo ljudje svoj kruh pošteno služiti, in kjer mirno in pokorno živijo. Pa koliko je človeku zdaj znati treba, da se le borno preživi! Človeški rod čudno rasti, zemlja pa je zmiram le tista, fabrike in mašine se stavijo, človeških rok je od dné do dne manj treba. Rokodelci, kmetovavci, kupčevavci, obertniki in umetniki vsi so na nogah, vse sila napred goni in tlači. Kako si hočeš pošteno kruh služiti, ako ne znaš in ne veš te in une reči, take reči, od ktere pred še sanjali niso. In Bog vé, kaj še le bo! — Kdo bi ne želel, da bi vsi ljudje svojo domovino in občino, svojo deželo in državo ljubili, mirno in prijateljsko med seboj živeli, in se vedli kot mirni in pokorni podložni? Da se pa to godi, je treba, naj človek svojo deželo in državo pozna, naj vé, kako dobro je, da ljudje v društvu prebivajo, naj ve, koliko dobrot od svoje občine, dežele in države sprejema, kako so cesarji in njegovi pomočniki že od starodavnih časov za našo deželo in državo lepo skrbeli in še skerbijo, koliko slavnih mož in serčnih korenjakov je za domovino in cesarja radovoljno svojo kri prelilo in jo še prelija. Treba je dalej, da pozna postave naše, da ve, kaj ima storiti, kako se škode ovarovati, in kako kot župan ali srenski svetovavec kako modro spregovoriti. Glejte! sto in sto reči je poštenemu in modremu državljanu treba naše dni! Res da se vseh teh reči otrok v početni šoli naučiti ne more; pa nekaj, veliko več kakor dosedaj, bi se vendarle moglo storiti. Človek bi se lahko naučil in navadil, da bi gladko in lepo bral, razbistril bi si um in pamet lahko toliko, da bi razumel, kaj bere pozdejšje leta, in navzelo bi si mu serce lahko veselja, da bi rad in dobre volje koristne knjige prebiral. Tega pa ne doženeš nikoli, ako podučuješ mladino v ptujem jeziku. Kaj toraj tirja sreča in blagor cerkve in države? — Naj h koncu še pristavimo besede, ki jih je bil pisal č. g. Janez Hofbauer, izgledni učitelj v Doberlivasi: „Jasno je kot rumeno solnčice, da se morajo naši otroci v slovenskem jeziku učiti, da bomo od šol bolj popolnoma sad, ko dozdam, priredili. Pojte, ljubi Slovenci! po celem svetu, pojte med

Nemce, Talijane, Vogre, Kinezarje, pojte kamor koli hočete, povsod boste našli narodske učilnice, povsod se bote prepričali, da se v šoli v maternem jeziku uči. Zakaj da bi imela pri Slovencih in samo pri Slovencih druga biti? Zakaj da bi se imelo po naših šolah učiti v tujem jeziku? Dosedaj so naše šole večidel le spake redile, izšolani človek ni bil ne krop ne voda. Čujte, kaj je nek gospod zvedel, ki je v našo deželo prišel. Gospod slovenskega kmeta prav lepo po slovensko pobara: „Kako kličete to vodo, ki memo teče?“ Ošabni kmet, ki je nekaj let po šolah klopí gladil, se odreže takole po nemško: „Der Wasser nix rufen, ger! kumt olan!“ Šema ni znal ne slovensko ne nemško: Bolje je enega znati, ko za dva ne veljati. Prav lepo in zanimivo je, kar pravijo „Novice“ v svojem 5. listu l. 1860: „Razun keršanskega nauka je cilj in konec naših ljudskih šol, da se šolska mladost brati, pisati in enmalo rajtati naučí. Višjega namena za potrebe življenja nimajo. Namesto da bi se ko so se potem fantje naučili v domačem jeziku brati in pisati, malo po malo začeli taki nauki, ki jih pripravljajo za zapopadek za življenje potrebnih vednost, se pa začnejo obdelovati z nemškim jezikoslovjem, kterega se v teh šolah nikoli ne naučijo in zavoljo kterega se zanemarja to, kar je kmetu in rokodelcu za njegovo življenje najbolj potreba in kar iz sirovega divjaka naredí umnega in za njegov stan dosti omikanega človeka. Vsaka reč je dobra le na pravem mestu; učenje drugih jezikov ne gre v ljudske in nedeljske šole po kmetih“. Iz tega kar smo dozdej rekli, posnamemo tele nauke;

1) Poglavitna in prva reč je, da se otroci v početnih šolah učijo tistih reči, kterih bojo potrebovali kot poštene in zadovoljni zemljenčani, pokorni in zvesti državljani, pobožni in serčni kristjani.

2) To se pa le doseže tedaj, ako se učenci v početnih šolah podučujejo v maternem jeziku; za te šole naj toraj velja zlata resnica: „Kakor v cerkvi, tako v šoli!“

3) Da šolski predpostavljeni — duhovni in deželni — slovenskih šol ne sodijo in cenijo po tem, koliko znajo otroci nemških besed, ali kako nemški berejo, ali kako predstavljajo slovensko berilo na nemški jezik, ali kako nemški „diktando“ pišejo, ali kako lepo in gosposko se priklanajo; najpred in posebno naj gledajo na to, kako se je malih glav in serc poprijel keršanski nauk, kako znajo zastopno, lepo in glasno brati in razkladovati, kar so brali, kako znajo hitro in pravilno iz glave rajtati, kako slovensko pismice napisati itd. tega bo otrokom treba za večno in časno življenje. Učeniki, ki so to svojo sveto, prvo, poglavitno in težavno nalogo srečno in dobro dognali, ti so dobri, zvesti, hvale in plačila vredni učeniki. Ako je pa kak učenik še tako neutrudljiv in srečen, da nektare bolj odrasčene in bolj prebrisane glavice še nekaj nemškega nauči, tega pa še posebno hvalite, priporočujte in obdarujte!

4) Da bojo pa slovenski učeniki v stanu, te svoje težavne dolžnosti spolnovati, se morajo že kot šolski pripravniki v Celovcu slovenskega jezika prav dobro naučiti, in same dve uri na teden je veliko premalo: kaj bo slovenski siroti v šoli pomagalo vse, ako ne zna gladko in pravilno slovenski? —

5) Ni dobro, tudi ni pravično, da se zastran početnih šol preveč poslušajo srenjski možje. Ti možjači se zastopijo na šolo kakor zajec na boben; — tudi vemo, kateri možje pridejo k tem šolskim komisijam: fužinarji, župani, kerčmarji, tergovci, grajšaki, katerim ni veliko mar za vero in slovenski jezik; cel svet vé, da imajo nekteri ljudje svoje čudne muhe: Poznamo župana, ki je gosp. fajmoštru prepovedal keršanski nauk učiti in v šolo hoditi, — ni še 14 dni, kar so farmani neke fare kaplana pri fajmoštru pismeno tožili, da preveč keršanski nauk učijo in drugim rečem zlatega časa jemljejo: le prašajte take norce; — slednjič je gotova pa žalostna resnica, da je nekterih ljudi perva in goreča želja, naj bi vse šole črni muri popil. — Tako naj se toraj uravnajo zastran učnega jezika početne šole, kakor tirja sreča cerkve in države, postava presvitlega cesarja in namen početnih šol!

* Iz Logovesi. Fr. W. — Cerkvni novičar v 12. listu „Slov. Prijatla“ omeni velikonočno spraševanje; naj bodi tudi meni dopuščeno, zastran tega svoje misli izreči. — Velikonočno spraševanje pri nas po Kerški škofiji ni po vseh farah vpeljeno. Najdejo se fare, v katerih je to spraševanje v navadi, v bližnjih, sosednih farah pa od njega nič ne vejo. Zdi se mi, da je nekdanj izšla od škofijstva zapoved, da so morali farmani pred svojim dušnim pastirjem o velikonočnem spraševanju skazati, kako so v keršanskem nauku podučeni. Mogoče, da so pri tem spraševanju prejemale lističe za velikonočno spoved, katere so morali potlej, ko so k spovedi šli, seboj prinesiti v spričevanje, da znajo potrebni nauk. Če kdo spovednega lističa prinesel ni, ga je mogel spovednik od spovedi odverniti, dokler se potrebnega nauka ni naučil. Če je temu tako, si lahko moremo misliti, zakaj da je velikonočno spraševanje zdaj pri nas le v nekterih farah navadno, v drugih pa ne. Tudi modre in dobre postave se ja počasi zabijo, če se večkrat na novič ne okličejo; tako je mogoče tudi ona stara postava zastran velikonočnega spraševanja bila pozabljena, če je pridni in skerbni dušni pastir niso radovoljni spolnovali.

Zdaj pri nas v Kerški škofiji ni nobene posebne postave ali zapovedi, temuč je le stara navada, da farmani po nekterih farah k velikonočnemu spraševanju hodijo; zatoraj dušni pastirji niso sicer dolžni, se s tim spraševanjem pečati, vendar je pa dobro, da ga ne opustijo. Zakaj to spraševanje donša mnogo koristi dušnemu pastirju samemu, še več pa farmanom.

Dušni pastir more po njem svoje farmane in njih dušne potrebe bolj spoznati. „Cognosco oves meas, et cognoscunt me meae“, bi imel vsak dušen pastir od sebe in svojih farmanov reči; tega on pa reči ne more, dokler on svoje farmane le samo po zunajnem, po licu pozna; on jih mora tudi poznati po duši. Razun spovednice on pa ne najde nobene tako primerne priložnosti, dušne potrebe svojih farmanov spoznati, kakor ravno pri spraševanju o keršanskem nauku. To spraševanje je prav duhoven pogovor o tem, kako so se oni resnic sv. vere naučili. Po tem bo zvedel, kateri so dobro podučeni, kateri slabo, kateri so nevedni, in tako bo mogel vsakemu primerni nauk dajati.

Pa tudi za farmane je velikonočno spraševanje dobro in koristno. Se ve, da to spraševanje nima tako biti, kakor spraševanje v šoli pri šolskih skušbah; duhovni učenik le sprašuje, da izpraševaje uči. Spraševanje mora biti podobno prijaznemu in prijateljskemu pogovaranju, nikogar on ne sme ojstro grajati zavolj njegove nevednosti, ali clo zmirjati in pred drugimi na sramoto postavljati. Če se bo vedel duhovni učenik pri spraševanju modro obhoditi, bodo farmani velikonočno spraševanje tudi radi obiskovali, in marsiktero dobro zerno se bo pri njem v njih serca zasjalo. Pičla bo sicer setev za eno leto, pa če se velikonočno spraševanje vsako leto ponavlja, bo bogateje vsako leto: prejšnji nauki, ki so bili v serce zasjani, bodo zernom podobni, ki še le poznej kali poženejo. Saj je od starih možakov in ženkic dostikrat slišati: „To so me tisti in tisti gospod — so že v večnosti, Bog njim daj dobro — učili, ko so k nam prišli, nas keršanskega nauka učiti.“ Kaj to kaže? Ali ne, da farmani svojega dušnega pastirja radi poslušajo, kedar pride na njih dome, jih učiti resnic sv. vere? Po tem toraj velikonočno spraševanje ni, kakor bi prazno slamo mlatili, marveč donaša koristi in dobrega počasi — v letih. Zategadelj bo tudi skerben dušen pastir rad hodil po vasih svoje fare, oznanovat farmanom besedo božjo. Enkrat v letu ta pot storiti, ni pretežko.

Treba je podučevati farmane, da vejo svoje dolžnosti prav dopolnovati; to podučevanje se pa naj lažje in naj bolje v takem kraju opravi, kjer so sami tisti zbrani, katerim je podučevanje namenjeno. K velikonočnemu spraševanju pa more dušni pastir svoje farmane lahko po stanovih poklicati in more jim pri tej priložnosti lepo in na tanjko dolžnosti njih stanu razložiti. Tu jim more kajsi bodi povedati in na serce položiti, česar pri pridigi in keršanskem nauku v cerkvi za delj drugih poslušavcov omeniti ne sme. Jaz mislim, da se imajo farmani ravno pri velikonočnem spraševanju zastran dolžnosti svojega stanu naj bolj podučevati. Naj se oni pokličejo k spraševanju po stanovih in tudi po spolu razloženi, in naj se podučevajo, kako imajo svoje dolžnosti dopolnovati in kako grehov se varovati, ki so v nevarnosti jih storiti zoper svoj stan. Tako podučevanje zamore mar-

sikoga na pravi pot nazaj napeljati, ki se je bil v hudobno in pregrešno življenje podal. Pri takem podučevanju mora dušni pastir posebno staršem in predpostavljenim živo priporočevati, naj varujejo skerbno svoje otroke in podložne zapeljevanja, da jih k lepemu življenju in poštenemu zaderžanju pripravijo.

Velikonočno spraševanje zdi se mi pa tudi za tega delj dobro in koristno, ker more dušni pastir kratko pred velikonočno spovedjo svojim farmanom nauk, kako se imajo na prejemanje sv. zakramentov pripravljati, ob enem ponoviti. V sedajnem času je obšla ljudi neka merzlota, da za spoved veliko kej ne marajo, eni clo ob veliki noči k spovedi ne grejo; k taki nemarnosti dušni pastir ne sme molčati, marveč mora svoje farmane buditi in opominjati, da naj prejemajo radi in pobožno sv. zakramente. Pri velikonočnem spraševanju dobi on vse farmane pred se, tedaj ima on lepo priložnost jih podučiti, da se na velikonočno spoved prav pripravijo. Po tem bo on svoje farmane napravil, da bodo sv. zakramente radi in vredno prejemali.

Veliko dobrega v duhovskem pastirovanju se da tedaj po velikonočnem spraševanju doseči; za tega delj mislim bi bilo škoda, ko bi se ono, kjer je v navadi, spet opustilo. Te misli bodo z menoj gotovo vsi dušni pastirji, ki po lastni skušnji vejo, kako koristno da je omenjeno spraševanje. Tega tudi ne bodo opustili. Ko se pa z velikonočnim spraševanjem ročno tudi podučevanje za posamezne stanove skleniti more, bode nam duhovnikom, posebno tistih far, kjer je ono spraševanje navadno, „Slov. Prijatelj“ prav ustregel; če nam iz svoje torbice včasih kake čertice podá, kako se velikonočno spraševanje sploh, in kako posebno podučevanje za posamezne stanove osnovati ima, da se doseže dober cilj in namen. Radi bomo take spise prebirali, ki zadevajo duhovsko pastirovanje.

* Iz Belaka 20. januarja. M. E. — Včeraj so nas zapustili naš obćeljubljeni šolski vodja in učitelj verozakona na ondašnji glavni in realni šoli, g. Anton Valentinič, ter so nastopili jim podeljeno faro Naborjet. Mi učitelji nismo mogli opustiti, jih tje spremiti. Prav milo se nam je storilo, ko smo v Žabnici pridši vidili, kako serčno, veselo in gostoljubno so jih sprejeli Žabniški gosp. dekan v svojem farovžu in tudi sosedni duhovniki, ki so jim nalašč naproti prišli. — Slovesno so bili novi g. fajmošter tudi v teržiču Naborjet sprejeti, kjer so se farmani zbrali, naj svojega novega duhovnega pastirja spodobno sprejemejo. — Prav težkega serca smo se ločili od njih, zakaj bili so nam učiteljem dober in odkritoserčen prijatelj in svetovavec; šoli skerbni vodja, učencom in učenkam neutrudljiv in zveden učitelj in pravi duhoven oče. Hvala komur hvala gre! Učili so verozakon v sedmerih razredih, verh tega so tudi, če je bilo treba, enega ali drugega učenika namestovali. Skerbeli so, da se je vsako leto pri premožniših mestjanih kaj denarja zbralo, da so ubogim učencom in učenkam bukve, papir in tudi obleko in obuvalo razdeliti mogli. Na-

pravili so leta 1857 po prostovoljnih doneskkih lotrijo v prid glavne šole, in so ž njo 700 gld. pridobili; obresti tote istine se obračajo za razne šolske potrebe. Skazali so se tudi verlega Slovenca, ker so sedem let na glavni in realni šoli slovenščino učili, dasiravno so ko vodja in učitelj verozakona preobilno dela imeli. — Bog nam daj več takih izverstnih mož, vnetih za šolsko mladino in za blagor našega naroda!

Iz Gorice. Naš milostivi nadškof razpošljejo tudi letos o priložnosti, ko se sveti postni čas bliža, slovenski pastirski list, v katerem opominjajo vse duhovstvo in vse verne svoje škofije, naj pred in pred vsim drugim skerbeti za zveličanje svoje duše, ker je to edina skerb pravega kristjana, to edino potrebno za vsakega človeka. Proti koncu lista beremo te le besede: „Naša dežela je uboga dežela, nekaj let sem jo Bog še posebno tepe, ker terta skoraj več ne rodi. Slabe letine pritiskajo ena za drugo. Lansko leto je k tim nesrečam se še vojska pridružila, in še zdaj čutimo v živo njene žalostne nasledke. Kaj bo pa v prihodnje, sam Bog vé, mi vsaj si ne moremo nič veselega obljubovati. Vse te nesreče bi nam imele biti opominjevanje božje, s katerim nas budi k pokori in k poboljšanju našega življenja; ali, koliko jih je, da bi si to očitno opominjevanje božje k sercu vzeli? Saj vidimo, da plesi še zmirom ne prejenjajo. V marsikteri hiši nimajo kaj jesti, ne s čim se pošteno oblačiti, pa navadni plés ne sme manjkati, akoravno ta nesrečni ples pogostokrat cele družine in posamezne ljudi časno in večno nesrečne stori. Kolikrat se posebno na kmetih pri plesu skregajo, stepejo, nevarno ali tudi smertno ranijo? Kdo pa zamore našeti, v koliko grehov padajo plesavci in plesavke. Oh, koliko mladih ljudi, posebno pa deklet, morajo obstati, da je ples uzrok, da so zgubile nedolžnost!“ — Pač potrebne besede, posebno o tem času, ko skoraj vse nori in nič kaj ne gleda na žalostne znamenja sadajnega časa! Da bi te gorke besede skerbnege verhovnega pastirja vsaj kako serce nespametne mladosti zadele.

Té dni smo neki časnik, ki je pod naslovom „Volksfreund“ dobro znan, pregledovali in tu pa tam kaj prebiral, kar smo tudi to v njem dobili, da goreči katoličani za našega svetega Očeta Papeža milodare skladajo, Njim v sadajnih težavah in zadregah nekoliko pripomoči. Iz vseh skoraj škofij cesarstva pošiljajo, kdo več kdo manj, kakor vsakter premore, le iz naše ljube Gorice ni bilo še žive duše, da bi kaj dala. Zato nas je tim bolj veselilo v poslednjih listih tega časnika brati, da je Goriško bogoslovsko semenišče v ta namen 66. gld. a. v. zložilo. Tako je prav! Bog daj, da bi ta zgled mnogim serce ganil. — Od novega leta sem, kakor slišimo, se v ravno omenjenem semenišču ilirski jezik uči. Eden bogoslovcev vadi namreč v ilirskem tiste posebno, kateri se imajo po željah svojih škofov tega jezika naučiti, zato da bodo mogli enkrat kot dušni pastirji več

dobrega delati. — Druzega novega ne vem, kaj bi vam pisal. Knjižice, od ktere je „Slov. Prijat.“ zadnjič govoril, da ima beli svet ugledati in povedati, kako se je naš gluhonemi Jud spreobrn timer keršanski veri, še zmirom ne dobimo. — „Slov. Prijatelj“ se je letos koj v začetku, kakor slišimo, mnogim še bolj prikupil, zato, ker do naša pridige ali ogovore tudi za praznike Matere božje, kterih v slovenskem še pogrešamo. — Poslednjič moram še omeniti slavnega Goričana, gosp. Korelna Katineli (Catinelli), ki je gotovo skoraj vsem bravcom Vašega „Prijatla“ vsaj po imenu znan. Njegovo domoljubje ne najde lahko sebi enakega. Uže večkrat, ko so bolnišnice iskali za vojake, je on svojo prostorno hišo „Pod turnom“ ali kakor tukej sploh pravijo, „v Šentroku,“ v ta namen brez vsega plačila ponudil in vojakom prepustil, kar se je tudi ravno preteklo leta 1858 zgodilo. In več enakih bi znal od tega sadaj uže zlo postaranega možaka povedati. Pa pustimo za sadaj te reči, gotovo je, da je on mož, s kterim se smé naša Gorica ponašati. Ta gospod tedaj je ravno te dni dognal imenitno delo, pod naslovom: „Sopra la questione italiana. Studj di Carlo Catinelli. Gorizia dalla tipografia Paternolli. 1858.“ to je, stvar Talijanska, pretresena od K. Katineli-ta. V Gorici, natisnil Paternoli. Delo obsega 491 strani v veliki osmerki, in ravno te dni, kakor sem rekel, smo dobili poslednji zvezek. Koliko važnost ima to njegovo delo, se zamore vsakdo prepričati iz lanskega službenega „Wiener-Zeitung“, kjer je bilo večkrat govorjenje od njega in scer z veliko pohvalo; pa tudi se zamore viditi iz tega, ker še preden je bilo delo dokončano, je bila že pričeta njegova prestava v jezik francozki in angležki. Ali je tudi kdo na nemški prevod tega dela mislil ali ne, to meni znano ni.

* Ptuj 1. jan. — Veselo novo leto! Bog te sprejmi preljubi „Slovenski Prijatelj“! — Glej, kolikokrat pri železni cesti stojim, in gledam, kako hlaпон memo Ptuja proti izhodnim krajem sopiha, si mislim: Oj, da bi bli tudi Korošci že svojo železnico dodelali, tako bi naš dragi „Slovenski Prijatelj“ hitrej, in znabiti bolj po gostem k nam dohajal. Škoda, da nimate nekterih židov med svojimi akcioneri, kateri obilno tistega mazila premorejo, da vsako delo urno gre od rok. — Pa s časom se bo vse doveršilo, in tako bo gotovo večkrat kak dober prijatelj iz Koroškega nas obiskal in imenitosti našega kraja ogledoval, — Stari Ptuj, sedaj ravno malo mesto, ki šteje sadaj kakih 3000 duš, ima v svojem obzidju vendar za vsako slovensko serce veliko imenitnih reči. Naj večje vrednosti v Ptui je farna cerkev sv. Jurja, naše ljudstvo jo naravno „veliko cerkev“ imenuje, ker je res ena naj večih v našem okrožji, meri od prednjega altarja do praga velikih vrat 28 sežnjev, in na široko od kapele sv. Franciška Ksv. do kapele sv. Disma 18 sežnjev; ta fara je bila nekda beržčas ena naj večih po Slovenskem, ker se je 12 drugih far iz njenega okrožja napravilo: Slovenska fara v Ptui, D. M. v Vurbergu, sv.

Martin in sv. Barbara pri Vurbergi, sv. Rupert, sv. Urban, sv. Bol-fenk, sv. Andrej in sv. Lovrenc v sl. Goricah, D. M. na Polensški, sv. Margeta in sv. Marko pri Ptui. V vseh tih farah sedaj blizo 30,000 ljudi stanuje.

Leta 1846 se je tukaj več dni obhajala tisučletna cerkvena ob-letnica s popolnoma odpustki. Cerkev, ktera sedaj stoji, ni tisuč let stara. Sedajna je berž ko ne ob koncu 12. stoletja, ali v začetku 13. iz podertin stare leta 846 na tem mestu posvečene cerkve, ali celo iz nova sozidana; ako je pred postavljena, se je tako prenaradila, da se una prvotna podoba več ne pozna. Zidana je v gotiškem slogu, razun 4 kapel, ki so delo zlo poznejših časov, ima trojno ladjo, srednja je, kakor starinoznanci terdijo, naj stariša, stranski ladji in kor so kakih sto let mlajši. Kor je posebno lepo delo srednjega veka, škoda, da nemamo za tako lep kor priličnih orgelj. Duhovnišče ali presbiterij je ravno tako dolgo in visoko kakor srednja ladja; kinčale so ga nekda 4 krasne gotičke okna; žalibog, da je slikar Peter Schiffer leta 1816 prednji 2 dal zazidati, naslikal je novo podobo sv. Jurja, in altar alla fresco in celi presbiterij. Slikarija ravno ni slaba, pak vendar neprilčna, ker so vse slike malane v laškem, ne pa v gotiškem slogu, kakor bi se spodobilo. Prednji altar od leta 1816 je iz različnega krasnega marmorja sestavljen, tudi v rimskem slogu, stal je 6000 gld. srb. — Občudovanja vredni so ko-rarski sedeži v presbiteriju, na vsaki strani jih je 20; napravljeni so bli 1446 iz terde hrastovine. Če ravno čez 400 let stari še tako terdno stojijo, kakor da bi jih bil mizar dodelal še le pred 20 leti. Vsak sedež ima svojo streho, naslonilo in svoje stranske steni. Človek se ne more nagledati prelepega rezlanega dela. 160 stén je z ravno tolikimi različnimi podobami nakinčanih. Gotiška ornamentika je res občudovanja vredna! — Kjer duhovnišče neha, stoji na desni strani lesen altar „sv. Viktorina“, plujskega škofa in mučenca, še le l. 1859 je prišel k tej časti, da ima v naši cerkvi svoj altar. Enak altar „sv. Jožefa“ je tudi na levi strani. Paralel z presbiterjem se znajdete na desni strani kapeli sv. križa, na levi žalostne matere božje, altarja sta lepa iz domačega marmorja, in kamnata podoba žalostne D. Marije je eden nar boljših umotvorov naše cerkve. Ravno enako delo sta altarja v dveh si nasproti stoječih kapelah sv. Frančiška Ks. in sv. Disma. Vsi drugi altarji so manjše važnosti; šteje se jih še čez 6 razun tistega krilastega prenesljivega altarja, ki v kerstni kapeli stoji, in je ime-nitno gotiško delo srednjega veka; jednakega altarja še nisem dozda j nikdar vidil; pa podobe na njem se ne dajo določiti, ktere svetnike nam pred oči stavijo. Prižnica, tlak in žagrad so vse poprek lepe izverstne dela, da malo takih. In tako naša farna cerkev gotovo vsako verno serce razveseljuje, duha povzdiguje k sv. nebesom, in kakor hiša božja popolnoma služi svojemu namenu.

V Ptuiju že 16 sto let luč prave vere gorí in vsa stara cerkvena zgodovina na Štírskem se veže z zgodovino našega mesta; zatoraj je gotovo važno poznati pastirje, kateri so tukaj nekda j verne ovčice pasli. Da je o času rimskega vladarstva v Ptuiju bil škofji prestol, je poprek znano, tudi imena nekterih vladikov poznamo: postavim: Sv. Victorina mučenca, Apriana, Marka. — Atila, šiba božja, je v sredi petega stoletja mesto razrušil, in nigdar potlej ni več doseglo poprejšnje imenitosti. Hudi požari so poznej tudi mesto večkrat vpepelili, in tako so stare listnine se vse zgubile, naše kerstne bukve so komaj 200 let stare. V Ptuiju so nekda j imeli sedež škofi, mesto je bilo bogato in mogočno; potem so nastopili arhidiakoni nadvladika solnograškega, kateri so različne imenitne službe posvetne in duhovne opravljali, poznej okrožni dekani, ktere je samo Sekovska škofija imela, in slednjič dekani, in med njimi se bere veliko nemških imen!*)

* Iz Tersta. V mesecu prosenca t. l. so bili v Armenski cerkvi (ta cerkev je Mehitaristov) trije Kafri od vis. čast. opata in superiora c. k. marine Jožefa Toth vpričo velike in imenitne množice z veliko slovesnostjo kerščeni; te Kafre so avstrijski morski popotniki okoli sveta seboj na barki Navara v Terst pripeljali, in so od morskega kaplana de Marokini Eduarda bili v keršanskih katoliških resnicah v kaferskem jeziku podučeni in za sv. kerst pripravljeni. Kerstni botri so bili: Nadvojvoda Ferd. Maksimilijan, namestovan od kneza Hartig, drugemu fantu je bil boter Buorbungnion, viši častnik pri austr. Marini, tretjemu G. Willersdorf. — 30. dan pretečenega mesca je bil tudi nek jud, sin Mandolina Levi, mešetarja in Enrike rojene Vita, v stolni cerkvi sv. Justa Mart. v Terstu od visoko čast. korarja in fajmoštra stolne cerkve Vincenca Battalia, slovesno kerščen, imé mu je bilo dano Janez, star je 24 let. — V občni bolnišnici v Terstu strežejo bolnikom tudi tako imenovane „miloserčne sestre“. Srednje dni pret. m. prosenca so imele duhovne vaje. Vodili so jih vis. čast. g. Dr. Jožef Schneider, stolni kanonik in šolski nadzornik, ki jih premišljevanje kar močno veseli, in kar pobožnost in šolo zadeva, nikdar utrudeni niso. — 23. dne p. m. pa so štiri novinke storile obljubo čistosti, prostovoljnega ubožtva, popolne pokorščine in pripravnosti streči tudi revnim bolnikom. V cerkvi sv. Antona v novem mestu bi bil vidil, kako so stopile k altarju pred prečastitljevega škofa g. Jerneja, bi bil slišal kako so mu svoje serčne želje razodele; kako so jih premilostljivi škof opominjevali, naj dobro premislijo, preden se zaobljubijo ali zavežejo; kako so njih družtveno mater poprašali, če so vredne, da jih družtvo za svoje spozna. Poklicali so

*) Znal bi se kdo čuditi, kako je to, da se skoro same nemške imena med ptujskimi župniki berejo? Žalibog! da so nam globoko v slovensko zemljo pastirje pošiljali, kateri niso umeli slovenskega jezika. Zategadelj so o časih luterskih zmotnjav vitanski teržani (Weitenstein) tožili, da njih župnik slovenski ne umi. Dr. Robič Geschichte des Protestantismus in Steiermark. Graz 1859,

na to sv. duha s serčnim in milim petjem: „Veni creator Spiritus“, bile so novinke pri sv. maši, ki so jo brali sami presvitli škof; pri sv. maši so se obhajale in po sveti maši so jim škof obesili vsaki posebej vidno znamenje njih ženina ali zaročnika, Jezusa Kristusa, namreč sv. križec okoli vrata in podali v roke koronico ali sv. roženkanc; potem so jih kar lepo nagovorili in jim pravili od njih serčnega veselja, od sladkosti in svetosti njih stanú pa tudi od težav, ki jih čakajo; da jih poterdijo v poterpežljivosti, so jim pred oči stavili njih nebeškega ženina, ki se je po poti kalvarije ali terpljenja vernil v svojo večno čast in slavo v nebesih, in h koncu so zapeli zahvalno pesem: „Te Deum“. Ti rečem, obred, po katerem se miloserčne sestre zavežejo z obljubo čistosti, ubožstva, pokorščine in bolnim streči, je prav lep in pripraven, da človeku serce gani.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Premilostlj. knezoškof so podelili prošitjo Strassburg stolnemu školastu preč. gosp. Petru Pichler. Podkernoški proš visokoč. gosp. Simon Pečnik je izvoljen za dekana Tinske dehantije, č. g. Andrej Tavčar za administratorja Kapelske dehantije. Čast. gg. so dobili fare: Tomaž Hafner faro Kotmaroves, Val. Fermann faro Prevare, And. Dušnik kuracijo št. Pavl pri Zili. Za provizorje pridejo čč. gg.: Alojz Ledvinko v št. Ruprecht pri Celovcu, Ant. Ujic v Kamen, Jan. Milar v št. Tomaž in Jozef Dulnik v Kaplo pri Dravi. Prestavljeni so sledeči čč. gg.: Val. Ravpl za stolnega kaplana v Celovec, Jan. Sumper za mestnega kaplana v Belak, Jož. Činkovic v Hodišče, Val. Lesjak mlajši na Peravo in Tom. Mraz, prej v Lavantinski škofiji, za kaplana v št. Martin pri Belaku. — Umerli so: Jan. Hafner dekan v Kapli, Jož. Tazol fajmošter na Kamnu, in Jan. Lancinger beneficij v Špitalu. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija: Č. g. And. Skrabec je dobil Topliško faro, č. g. Jan. Zeller pa duhovnijo Podlipo. Č. g. Jož. Meglič pride za kaplana v Sostro; gg. Jan. Gašperlin in Peter Šliber se podasta v pokoj. Umerl je č. g. Mih. Wolf, dekan na Kočevskem. R. I. P.:

* Lavantinska škofija: Č. g. Ant. Misia je dobil faro št. Janjž v Sagathalu Sekovske škofije; — č. g. Meglič Franc pride za provizorja v Ruše, č. g. Jančar Franc za providir. kaplana k sv. Miklavžu pri Ljutomeru. Sledeči čč. gg. kaplani so prestavljeni: Baumkireher Mih. v Monsberg, Pogelšek Matevž v Vojnik, Goličnik Melh. v Žreče, Kolarič Jozef v Koprivnico, Simonič Škend. Jan. v Svetinje pri Mihalovci, Čurin Juri k sv. Miklavžu pri Ljutomeru; Mraz Tom. stopi v Kerško škofijo.

* Teržaška škofija: Č. g. Štef. Koren je dobil faro Kerbune; č. g. Pašič Franc pride za eksposita v Strado, č. g. Svetlin Pet. za eksposita v Novigrad, č. g. Zorman Jož. za kooperatorja k novemu sv. Antonu v Terstu. Umerl je č. g. Erlach Blaž, kaplan pri novem sv. Antonu. R. I. P.

* Goriška nadškofija: Prestavljeni so sledeči čč. gg.: Karol Kulot se je odpovedal Slovrenske fare — ad st. Laurentii Nebulae v Berdih, in je postal vikar v št. Lovrencu pod Mošo, in za administratorja imenovane fare je izvoljen Jernej Ipavec, g. Janez Likar za provizorja v Lokvo, g. Štefan Kaffol za revizorja cerkvenih rajting v Gorici, g. Jozef Konec za kaplana v Biliani v Berdih, g. Ant. Markolini za kaplana v Vermeliani Ronške fare. Umerla sta gg. Jož. Tausani beneficij v Karminu, in Jož. Sabladovsky, penzioniran kurat. R. I. P.!